

Serie nouă
septembrie 2013

9

(CXLVI)

36 pagini

10 lei

REVISTĂ LUNARĂ A UNIUNII COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

MUZICALĂ

ACTUALITATEA

Din sumar:

Festivalul Internațional "George Enescu"
Disc Carmen Petra-Basacopol
In memoriam Liviu Glodeanu
Gărâna Jazz Fest 2013
Remember Luminița Dobrescu (III)
Portret Constantin Drăghici

În imagine: compozitorul, dirijorul și
clarinetistul **Jörg Widmann**
foto: Marco Borggreve

Reguli și excepții

Liviu DĂNCEANU

Ca orice limbaj, muzica se întemeiază pe o legislație care, paradoxal, se dovedește a fi deopotrivă riguroasă și laxă. Putem spune, fără tăgadă, că arta sunetelor stă sub legi și că muzicianul prescrie reguli, instituind norme de aplicare ale acestora. Însă legile, regulile și normele admit în anumite situații abateri care dezvoltă o întreagă dezbateră între regulă și excepție. Astfel, în viziunea lui Constantin Noica există cinci feluri de excepții: unele care infirmă regula, altele care o confirmă, cele care o lărgesc, cele care o proclamă și, în fine, cele care substituie ele însele regula C. Noica: *Despre demnitatea Europei*, București, Ed. Humanitas, 2012, pag.11). Vom încerca să extrapolăm aceste categorii de excepții în teritoriul muzicii pentru a conștientiza faptul că prezența lor înseamnă asumarea regulilor pe care compozitorul este dator să le respecte în actul creației, precum și normele cerute spre a fi creator, făptuitor de lumi sonore inedite. Pe de altă parte, regulile și excepțiile pot varia; dar dacă raportul dintre lege și excepție este același, atunci și tipul de muzică este același. Cercetarea creațiilor sonore devine astfel posibilă grație unui fond de principii care renunță la orice anecdotică sau chiar istoricitate în favoarea unei forme, respectiv a unui raport stabil. Mai mult, categoriile de excepții în care o anume muzică se așează hotărâște însăși principiile și derivatele lor: regulile. Dar principiile, nu-i așa, îngăduie, în anumite condiții, derogări. 1. Excepții care infirmă regula. În această situație regula devine intolerantă față de excepții, ne acceptându-le în nici un fel, fie și pentru că ivirea excepției îi amenință singura ei formă de manifestare: imuabilitatea. Așa s-a întâmplat în epoca muzicilor primordiale, de sorginte totemică, în cadrul căreia orice manifestare rituală presupunea intransigența regulilor în fața celei mai palide alunecări în excepție. Am putea crede că muzicile primitive, magice, taumaturgice, suprasensibile, erau, într-un anume fel, atinse de dogmatism, căci dogmatismul se caracterizează tocmai prin aceea că nu admite excepții de la regulă, excepția contrazicând-o fundamental pe aceasta din urmă. 2. Excepții care confirmă regula. Bunăoară. în polifonia vocală a Renașterii întâlnim „rătăcirii” de la canoanele stricte ale contrapunctului superpozițional, rătăcirii care întăresc regulile de întocmire a plurivocalității datorită rarității lor. Regula devine în mod cu totul excepțional neregulă, arătând că numai așa compoziția muzicală este un act rațional, de vreme ce se poate încălca severa regularitate a discursului sonor. Eliberarea de rigoarea legii îl înobilează într-atât pe autor, încât ea înalță ființa muzicii. Spiritul palestrinian trăiește din licență, așa cum fluturele trăiește din efemeritatea larvei. 3. Excepții care lărgesc regula. Abia acum excepția își deconspiră adevărata ei vocație. Ieșită de sub

interdicție și din infrațiune, ea încetează să slujească, împotriva propriei voințe, un stăpân dur și auster. Muzicile romantice, de pildă, fac din excepție un adevărat desant, care clatină din temelii siguranța legii. O lege care, iată, va fi nevoită să ierte excepția pentru răzvrătirea sa. Ce altceva sunt „zbaterile” armonice lisztienne ori wagneriene dacă nu exemple clare de modelare, de educare a legilor funcționalității tonale. E, desigur, un tip de cunoaștere prin integrări succesive, în a

căror limite exercițiul componistic nu este nicidecum greșit, dar care suportă, în zonele ce depășesc aceste limite, excepții de la regulă, iar atunci regula se transfigurează. Așa s-a întâmplat cu Gesualdo care a transfigurat sistemul modal într-un embrion de sistem tonal, și tot așa s-a întâmplat cu Wagner care a împins sistemul tonal spre un nou modalism. E ca și cum excepția ar cere legii să intre în devenire și să devină ceea ce este în neștiutul și neprevăzutul ei.

(Continuare în pag. 2)

DIN SUMAR

Festivalul Internațional

“George Enescu” 2-11

CD C. Petra-Basacopol 12-13

Liviu Glodeanu - 75 14-15

Gărâna Jazz Fest 2013 16-17

Marius Țicu 18

Viorela Stoian 19

Concerte în țară 20-22

Luminița Dobrescu (III) 24-25

Fan-Club Fuego 26-27

Krypton Reunion 28-29

Portret Constantin Drăghici 30-31

Femina 32

La mulți ani, Marina Voica! 34-35

Pe micul ecran 36

Simpozionul Internațional de Muzicologie "George Enescu"

În perioada 5-6 septembrie 2013 în Aula Palatului Cantacuzino a avut loc Simpozionul Internațional de Muzicologie "George Enescu", un eveniment de mare anvergură ce a adunat participanți din Germania, Grecia, Italia, România și Statele Unite ale Americii. La Simpozion a fost invitat președintele Uniunii

Cornel Țăranu

Mihai Cosma

Compozitorilor și Muzicologilor din România (organizatorul evenimentului) dl. Adrian Iorgulescu, care a ținut un cuvânt introductiv despre importanța acestei manifestări nu doar pentru cultura românească ci și pentru întreaga viață muzicală.

Simpozionul a fost prezidat de prof. univ. dr. Mihai Cosma, coordonatorul acestui proiect, care a reușit și anul

Reguli și excepții

(Urmare din pag. 1).

Satisfacția legii nu mai este acum de a fi infirmată sau confirmată, ci de a primi provocarea excepției. 4. Excepții care proclamă regula. În acest caz legile sunt respectate până la un punct. Excepția se păstrează, așadar, ca excepție, neavând încă autonomie, nici siguranță. De exemplu, regulile improvizației sunt cât de cât stricte, improvizația fiind astfel legiferată. Dar spiritul improvizației este liber, prin urmare excepțional. Dacă însă regula nu ar integra excepțiile decât

în chip ideal, atunci excepțiile nu ar mai ieși treptat din starea lor de înjosire și subjugare, integrând ele însele regula în chip real. Și totuși excepțiile sunt încă în nesiguranță față de lege. Improvizația în jazz are nevoie de un cadru, de o matrice care să o valideze. 5. Excepții care devin pur și simplu regulă. Când Schonberg inventa principiile dodecafonismului serial era clar că excepția nu se mai putea pierde în regulă, și nu mai putea fi absorbită de aceasta. Tăria ei era alta decât cea modelatoare de lege. Într-un fel, serialismul (cu atât mai mult cel integral) înființează și susține reguli față de care compozitorul însuși este o excepție, conferind aici compozitorului înțelesul unei năzuințe către libertatea inspirației. Orice altă tehnică de compoziție este considerată de către serialiști o

excepție inadmisibilă, în timp ce sistemul serial este cotelat de către serialiști drept ceva ce nu este în lege, oricât ar pretinde acesta că o exprimă și o respectă. În mod cert, serialismul a devenit regulă prin hegemonia disidenței în raport cu tonalismul și modalismul începutului de secol 20. Astăzi, muzicienii și, mai cu seamă impresarii, caută o gramatică muzicală comună, închipuindu-și pentru viitor o muzică unică, întruchipând semnificațiile unui folclor mondial. Până atunci însă muzicile se desfășoară și se diversifică mai departe, ca tot atâtea excepții de la legea logosului sonor. Însăși istoria muzicii europene este una în care, rând pe rând, excepțiile s-au constituit în valori autonome, străduindu-se, cu mai multă sau mai puțină tenacitate, să devină regulă.

Liviu DĂNCEANU

acesta să publice volumul de Proceedings înainte de debutul Festivalului, astfel încât în prima zi a Simpozionului acesta să poată fi prezentat autorilor și participanților la eveniment. Cartea (scoasă sub egida Editurii Muzicale) a fost alcătuită după niște reguli foarte stricte, conform standardului științific internațional APA, înscriindu-se din punct de vedere calitativ și al rigorii în rândul publicațiilor simpoziunelor de renume.

Printre participanții acestei ediții s-au numărat academicienii Cornel Țăranu și Octavian Lazăr Cosma, Viorel Cosma, Sivia

reușit să planifice desfășurarea Simpozionului până la cele mai mici detalii, structurând propunerile participanților în două mari teme: *Sinteze culturale* și *Exegeze analitice*. De asemenea, concomitent cu susținerea lucrărilor științifice a fost

Silvia Zimmermann

Octavian Lazăr Cosma

Zimmermann (Germania), Nicolae Brânduș și clavecinista Ioana Căraușu (Italia) care, alături de ceilalți autori (în total 24 la număr), au susținut comunicări și au purtat discuții despre creația enesciană, analize și interpretări ale acesteia. Și de această dată organizatorii au

comunicarea cu invitații străini.

Simpozionul s-a bucurat de prezența studenților și a profesorilor Universității Naționale de Muzică din București,

posibilă proiecția lor într-una din limbile franceză, engleză, germană, acțiune ce a facilitat

cât și de cea a unor personalități ale vieții muzicale românești.

Ediția de anul acesta s-a încheiat cu lansarea mondială de carte *Doina* de Vincent Rastaedter (Germania), ce a avut-o ca invitat special pe compozitoarea Violeta Dinescu (Germania).

Diana-Elena MURĂȘAN

Ioana Căraușu

OTELLO, în anul bicentenarului Verdi

Luminița CONSTANTINESCU

Cum era și firesc, într-un an de comemorare a 200 de ani de la nașterea lui Verdi, și programul Festivalului Internațional „G. Enescu” a cuprins câteva dintre creațiile acestui mare compozitor: 4 Piese Sacre (Barenboim), Recviemul (Pappano) dar, mai ales, premiera operei „Otello”.

La Operă s-a dorit o montare de referință și cu o viață de lungă durată. În acest scop s-a apelat la două forțe creative de peste hotare: regizoarea austriacă de origine bulgară Vera Nemirova și dirijoarea canadiană Keri-Lynn Wilson. Întrebarea este dacă s-a atins dezideratul de la care s-a pornit?... Și da, și nu. Din punct de vedere muzical a fost o reușită, datorită celei care, cu mână sigură, cu o bună cunoaștere a partiturii și a stilului verdian a condus ansamblul spre performanțe auditive. După „Manon Lescaut” de Puccini

toate cuvintele, le arcuiește cu degetele și privirea, frazele în expresivitatea lor. La cel de-al doilea spectacol prestațiile corului, pregătite cu profesionalism de maestrul Stelian Olariu, și ale orchestrei au fost

parcă și mai bune decât la premieră, fiind rare decalajele, atacurile ezitante sau momentele de exces sonor.

În distribuție, schimbarea evidentă a adus-o soprana-oaspete Nicoleta Ardelean. Are un timbru frumos, fremătător și velurat, pe care îl remarcam încă în urmă cu niște ani, într-o „Traviata”, filmată la Opera din Timișoara. E adevărat, atunci era mai tânără, avea mai multă lumină și, parcă, rolul îi punea în evidență mai mult, extinderea registrelor și aspectul de virtuozitate. Deși, pare o ființă meditativă, deci, într-o oarecare concordanță cu rolul elegiac al Desdemonei, acum, se simțea nevoia unui plus de patos vocal, o participare scenică mai nuanțată între extaz, surprindere, dezamăgire, tristețe, durere și resemnare. Remarcabile au fost însă: liricitatea cântului, boltirile rafinate și pianisimele eterice din ultimul tablou.

Față de premieră, tenorul Marius Vlad Budoiu a căpătat un plus de încredere în forțele proprii, vocea omogenizându-se cantitativ și timbral, cu momente culminante în: intrare, monolog și, mai ales, în moartea lui Otello. Este inteligent, cultivat, cunoaște bine partitura și subtilitățile stilului, stă bine pe scenă și simte evident, multe dintre trăirile umane ale acestui frământat

și „Evgheni Oneghin” de Ceikovski, subțirica și mlădioasa Keri-Lynn Wilson ne-a demonstrat, încă o dată, că poate intra în competiție cu orice bărbat-dirijor, având forța interioară, strictețea și autoritatea de a cuprinde totul într-un demers alert, plin de energie. Sub bagheta ei soliștii au siguranță, deoarece cântă cu ei

erou verdian. Desigur, nu copleșește cu gabaritul glasului, dar, este un Otello credibil și expresiv.

Și Ștefan Ignat a evoluat, reușind să demonstreze că Iago este nu numai un demon muntos și inflexibil al răzbunării, ci și o ființă insinuantă, care-și construiește cu abilitate plasa de păianjen în care să-l prindă pe gelosul său stăpân. Așadar, vocea și frazele au fost mai puțin aspre, au apărut chiar și atenuări nuanțative ale cunoscutei sale masivități interpretative.

Restul distribuției a fost formată din: Mihaela Ișpan - Emilia, Liviu Indricău - Cassio, Andrei Lazăr - Roderigo, Marius Boloș - Lodovico, Iustinian Zetea - Montano, Ionuț Gavrilă - Un herald.

Așa cum merge majoritatea regizorilor actuali spre modernism și Vera Nemirova a conceput o variantă actualizată a lucrării, dar, pe care a desprins-o și de convențiile impuse de libret. Astfel că, Otello nu mai este nici maur, nici „Leul Veneției”, nici eroul glorios pe

din pasarele și schele metalice, un copac stilizat, toate acestea, completate de costume pestrițe, sugerând amalgamul națiilor

trăirile obsedatului și „cocârjatului” Otello, ajuns aproape de nebunie, au o atenție meritorie din partea regizoarei. Latura umană e

care poporul îl așteaptă cu sufletul la gură să scape din naufragiu. El devine conducătorul unei tabere de refugiați, acțiunea desfășurându-se într-un decor unic, în trepte, format

urgisite, dar și de uniforme soldățești ale bărbaților ce țin sub amenințarea armelor această mulțime. Chiar și Otello poartă la început bocanci, cămeșoaie și vestă de piele, ajungând la costum de ofițer, cu manșetele sumese și sandale de plajă. Desdemona trece și ea de la rochia albă lungă, la sari indian, rochie de catifea și apoi, tradiționala cămașă de noapte. La un moment dat personajelor li se împart chiar și niște pături (?) portocalii cu care se învelesc. Toate aceste au fost concepute de Viorica Petrovici.

Că celebrul „Esultate” e cântat din lojă și că finalul operei îl găsește pe Iago, ca învingător absolut, în aceeași lojă, sunt „găselnițe” ce pot provoca impresie. După cum, „ploaia” de batiste din tabloul sosirii oaspeților venețieni este emoționantă și de efect. Aici și

speculată cu atenție. Ce simbol modern poate aduce însă, un duet de dragoste finalizat într-un pat matrimonial concretizat într-o barcă pneumatică, sau scenă în care Desdemona și Emilia cară bidoane și împart asistenței sticle cu apă minerală, ca mai apoi, tot ele, să se joace împreună cu copiii cu avioane de hârtie? Ce este atât de sugestiv și modern că în lupta din primul act personajele nu se mai bat cu săbii sau cuțite ci, cu... sticle sparte, sau în faptul că întâlnirile tensionante dintre Otello și Iago se petrec la o masă pe care se găsesc o tablă de șah și o sticlă cu scotch?...

Și dacă Nemirova a fost, cum se povestește, meticuloasă cu lumea trăirilor actricești ale personajelor, de ce Otello se autodamnează înegrindu-se singur pe față, într-un evident pleonasm, sau de ce își suflecă impasibil mânecile cămășii înainte de a o sugruma pe Desdemona?...

Acestea sunt doar câteva dintre „derapajele” unei montări ce putea rămâne valabilă mai multă vreme, ca o continuare a vechilor montări de la Opera bucureșteană. Un succes pe lângă care, am cam trecut!... (Foto: Virgil Oprina)

Concert de muzică contemporană

Mircea ȘTEFĂNESCU

În după-amiaza zilei de 6 septembrie, la Ateneul Român, în fața unei asistențe numeroase, a evoluat Orchestra simfonică a Filarmonicii din Cluj-Napoca, dirijată de Jörg Widmann. Programul a cuprins **Lumina drumurilor** de Ulpui Vlad, **Ad absurdum**, **piesă de concert pentru trompetă și orchestră mică** și **Missa pentru orchestră mare** de Jörg Widmann.

Jörg Widmann este unul dintre cei mai mari clarinetiști ai lumii, dirijor, și totodată, cum a scris ziarul britanic **The Guardian**, unul dintre cei mai solicitați compozitori contemporani.

Prima lucrare audiată a fost **Lumina drumurilor** de Ulpui Vlad, o compoziție ale cărei sonorități se derulează irizante, scintilante și autoportante, cu noblețea unor voaluri care sfidează gravitația. Ulpui Vlad, în acest opus ivește cu finețe, delicat, în mod firesc, accente și străfulgerări care descind din folclorul muzical românesc, ceea ce m-a purtat cu gândul că asist, la o surpriză între lumi, la o reluare, într-un alt orizont și pe altă scară de timp, a miezului de autentic din **Preludiul la unison**, enescian,

într-un parcurs de o constantă frumusețe de policromii.

Jörg Widmann a încântat publicul cu piesa sa de concert **Ad absurdum**, în execuția solistică a trompetistului Serghei Nakariov, a cărei virtuozitate a atins cote ale incredibilului – staccate, de 10-12 pe secundă – și asta practic continuu, conferind sensul spectacular al dinamicii acestei partituri, poate o badinerie, poate un perpetuum mobile.

Missa pentru orchestră mare de Jörg Widmann ne-a plasat pe planul unei creații simfonice importante, ca expresie a forței conceptului de emoție, care aduce revelații inclusiv prin implicarea unor larg dimensionate mulțimi de timbruri, de inspirate soluții și un impresionant simț muzical arhitectonic. Cred că această **Missa pentru orchestră mare** de Jörg Widmann este sortită, într-un cândva, să devină clasică, printre lucrările de acest gen...

O mențiune specială trebuie făcută și la adresa Orchestrei simfonice a Filarmonicii din Cluj-Napoca, o formație având componenți de valoare la toate partidele. O formație care, sunt convins, că poate face cu succes față exigențelor profesionale cât de solicitante.

Ulpui Vlad

Orchestra Națională a Rusiei

Mircea ȘTEFĂNESCU

Știam din emisiunile posturilor continentale de televiziune specializate în muzica simfonică și de cameră despre clasa excepțională a Orchestrei Naționale a Rusiei și a dirijorului Vladimir Spivakov.

Totuși efectul, pentru că muzica este un efect, este limitat la televiziune, pentru a se ivi în toată amploarea lui în sala de concert, și când este vorba despre Orchestra Națională a Rusiei și de dirijorul

Vladimir Spivakov, se creează această adevărată estetică a frumosului ce se imprimă în audiție până la pierderea respirației, și asta într-o încălțare de 4000 de locuri, cum este Sala Mare a Palatului de la București.

Concertul a avut loc miercuri 4 septembrie 2013, în program figurând „Suita nr.3 pentru orchestră” în Re Major, „Săteasca” de George Enescu, „Poemul pentru vioară și orchestră” de Ernest Chausson și „Introducere și rondo capriccioso pentru vioară și orchestră” de Camille de Saint Saens, avându-l ca solist concertist pe Serghei Dogadin, și „Simfonia I în re minor” de Serghei Rahmaninov.

Acestora li s-au adăugat ca bisuri și într-o ghirlandă de splendori „Dans Ungar” din baletul „Lacul Lebedelor” de P.I. Ceaikovski,

„Dans Spaniol” de Alberto Jimenez și „Dans” din baletul „Gaianehi” de Aram Hacıaturian și în varianta pentru trompetă și orchestră „Hora Staccato” de Grigoraș Dinicu într-o interpretare de elită.

Sunt și în muzică momente cu totul memorabile pe care le poți întâlni rar chiar într-o viață, și Vladimir Spivakov la pupitrul dirijoral al Orchestrei Naționale a Rusiei, ne-a oferit această șansă. Nu a fost pur și simplu un concert, ci un spectacol muzical de înaltă ținută, o stare de atitudine, o relevare a conștiinței de sine în muzică și pentru muzică a ansamblului celor prezenți pe scena de concert, ceea ce ne-a determinat să acceptăm ideea că am văzut și am ascultat una dintre orchestrele și pe dirijorul acesteia, cu performanțele cele mai admirabile din câte există azi în lume.

Special am lăsat aici locul de

Sub vraja lui Verdi

Doina MOGA

Cred că este săracă și insuficientă expresia atât de des vehiculată, aflată astăzi chiar în sloganul Festivalului Internațional „George Enescu”, care vorbește de magia muzicii.

Muzica dacă nu este trăită, dacă nu este o încifrare biografică, dacă nu atinge suflete și nu

răscolește conștiințe, dacă nu te face să icnești de fericire, dacă nu-ți ivește lacrima, dacă nu te încremenește și dacă ascultând-o nu simți că au dispărut și timpul și pereții sălii de concert, poate fi orice, dar nu acest dat fundamental al CREAȚIEI. Or toate astea și multe, multe altele, le-am simțit ascultând Orchestra și Corul Dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, care împreună cu talentatul dirijor Antonio Pappano, a celebrat nașterea lui Giuseppe Verdi printr-

a scrie despre violonistul Serghei Dogadin pe care l-am prețuit pentru virtuozitatea lui impecabilă, pentru valoarea expresiei la o intensă tensiune emoțională și cu o libertate desăvârșită pe instrument.

Vârsta sa temporală de 25 ani este surclasată de maturitatea sa artistică teafără și esențială, și nu numai la nivel instrumental, ci și la acel al capacității de a comunica, de a transmite, de a ivi în limpezime sensuri și înțelesuri care conferă dreptul însuși de a fi al capodoperelor interpretate.

Mai mult nici nu poate cere. (Foto: Andrei Gândac)

o rarismă interpretare a monumentului său nepieritor – după cum spunea Bernard Shaw – *Recviemul*.

A fost mult mai mult decât magie. A fost o stare vie, tulburătoare, prezentă, palpabilă, chiar. A fost lungimea de undă a unui compozitor ce poate fi citită prin timp într-o interpretare sau alta, într-o trăire sau alta. A fost lungimea de undă a unui compozitor, spre a i se întrupa prin execuție, prezența divină. A fost un miracol. Din păcate, doar 4.000 de oameni, cât a cuprins sala au fost martorii încremeniți ai „reînvierii” lui. Iar eu am fost unul dintre toți. Mă înfior și acum. Și pot spune cu mână pe inimă, că în zeci de ani de prezentă în săli de concert, de aici, din lume și de aiurea, nu mi s-a mai întâmplat până acum să fi fost nu doar audient (fie el bucuros sau nu, mulțumit sau nu, entuziast sau nu de interpretare), ci martor implicat profund cu toate simțurile și plinătatea emoțiilor la această dramatică, superbă și cutremurătoare celebrare a ființei umane în raport cu divinitatea. Pe scenă n-am văzut un dirijor, am văzut un om cu o bagheta îmbrățișat de Verdi. Doamne, ce dirijor! Ce tălmăcire! Ce concert! Ce orchestră! Ce cor! Ce mezzosoprană! Ce omogenitate! Ce nuanțe! Ce contraste surprinzătoare! Ce intensitate! Ce cromatizare! Ce trăire! Câtă frumusețe, până la durere chiar. Au fost 90 de minute care aș fi vrut să nu se mai oprească. Și... nici nu s-a oprit la nesfârșit de aplauze, când publicul aclama interpretii, dirijorul și tot aparatul sonor aplauda publicul... A continuat cu un bis, un „moment” de reculegere, parte din miracol. Afară ploua tare, cu fulgere și tunete și toți 4.000 de oameni am sta în hol, unii lângă alții, cuprinși de magia lungimii de undă. Cerul aplauda! Fără nici o urmă de îndoială, seara muzicală din 11 septembrie de la Sala Palatului din cadrul Festivalul Internațional „George Enescu” a fost unică, irepetabilă, o seară pe care și natura a aplaudat-o îndelung. Ce seară! Ce concert! Ce aniversare! Ce onoare! Deh! Vraja lui Verdi e încă intactă și vie. (Foto: Sergiu Iczkovits)

dirijorul Vladimir Spivakov

Bravo, Dans Vortice!

Mărturisesc că în seara zilei de 16 septembrie am pășit în sala ONB destul de sceptică și chiar neliniștită. Asta pentru că, cu ceva ani în urmă, respectiv în stagiunea 2007-2008 când m-am întâlnit prima dată cu această companie portugheză și am văzut-o în desfășurarea potențialului ei artistic de atunci, deși nu mi-a plăcut, nici nu mi-a plăcut prea tare. Dar din fericire, există surprize în artă. Și când surpriza te face să recunoști că un spectacol o trupă, doi coregrafi și regizori, onorează dintr-un prea plin, prezența pe afișul de elită la Festivalul Internațional „George Enescu”, nu poți decât aplauda. Și asta am făcut! Sigur,

titlul primului spectacol (căci au fost două în total) DRACULA nu numai că mă irită, ba chiar îmi produce un disconfort la simpla lui citire. Privind însă tot ceea ce s-a întâmplat pe scenă, într-un balet foarte bine legat, cu ceva cuvinte șoptite sau rostite și ceva efecte cinematografice, am realizat, că de altfel totul era o prejudecată. Spectacolul în sine așa cum a fost conceput el ca regie și coregrafie de creatorii lui Claudia Martins și Rafael

Carriço, cu fraze dansante frumos rostite prin intermediul vocabularului neoclasic și modern, cu linii elegant – romantice, ingenios susținute de costume obișnuite, dar și spectaculoase,

ca în cazul rochiei roșii și albe, cu propoziții duioase ce se insinuau printr-o fericită succesiune de mișcări în abisurile amintirilor, toate infiltrate cu tact, dar multă precizie în capitole dure, vehemente, violente, crude chiar – bine înfipite în cinematograful horror –; așa cum a fost conceput ca muzică: un reușit colaj din muzici semnate de Philip Glass, Rahmaninov, Lou Red și piese mai cunoscute din repertoriul lejer; așa cum a fost interpretat de soliști, de toți membrii companiei – toți soliști, și toți profesioniști desăvârșiți – mi-a relevat opera a doi artiști cu o viziune scenică de excepție, cu o cunoaștere de mare cultură în domeniul muzicii și de o capacitate artistică, în multe momente uimitoare. Se spune că la ceva ce n-ai fost de față, nu știi ce ai pierdut. Există întotdeauna o reușită a alegerii. Acum Festivalul Internațional „George Enescu” oricum este foarte bogat și după cum e firesc, muzicianul din mine este atras de o mulțime de concerte. Dar cum îmi place baletul am premeditat reușita acestui spectacol și nu am greșit. Al doilea titlu prezentat de compania portugheză, tot la ONB în seara zilei de 19 septembrie a fost – SOLILOQUY. De o factură foarte diferită de primul și cu un lirism mai accentuat, baletul, de fapt teatrul-balet este o poveste despre o țară a minunilor, unde se petrec situații de viață obișnuită, la care toți reacționăm intuitiv asemănător. E vorba de singurătate, duioșie, tristețe îndeosebi, și despre inevitabila moarte, care până la urmă face parte tot din viață. Spectacolul este o metaforă care poate fi văzută drept o alternativă la decepție și la incapacitatea de a depăși de unul singur, singurătatea din lumea întreagă. Aici limbajul coregrafic impecabil dansat a fost pe măsura poveștii, mai ales că în această lucrare colajul muzical a cuprins fragmente din partituri semnate de Saint-Saens, Debussy, Philip Glass, dar și „discursul” din marile dictatură, Charlie Chaplin. Montarea complexă în care clasicul se mulează pe contemporan susținut de costume deosebite, nemaivorbind de excelenta tălmăcire ce dovedește o stăpânire aparte a elementelor clasice și artistice din baletul autentic, face ca dansul să devină teatru, se citează și cuvinte, se pun și întrebări... se participă. Foarte imaginativ și intuitiv! Iar protagoniștii, aceeași ca în primul spectacol, impecabil. Bravo Dans Vortice! (Foto: Andrei Gândac)

Rătăcit în festival

Pentru prima oară, de-alungul deceniilor, în toată cariera mea de profesor de pian și critic muzical, nu mi s-a întâmplat să roșesc cap-coadă, ascultând ceea ce în program era scris ca fiind *Concertul nr. 1 pentru pian și orchestra* de J. Brahms. S-a întâmplat luni 23 septembrie la Sala Palatului. De altfel, după primele note, impresia mea s-a axat pe probabilitatea ca dirijorul, orchestra și solistul să fi văzut acum pentru prima oară o sală arhiplină, cu 4.000 de melomani informați, care știau cum și când să răsplătească reușitele. Cred că surpriza lor a fost totală, pentru că o sala de concerte de o astfel de dimensiune nici nu e prea comună în Europa. Dar prejudecățile au făcut ca din motive ce-mi scapă, solistul concertului să fie Stephen Hough, care împreună cu Royal Stockholm Philharmonic Orchestra și dirijorul Sakari Oramo, să ia cu multă lejeritate acest mare festival. Trec peste faptul că am ascultat doi compozitori nordici A. Hillborg și C. Nielsen în acest concert, ceea ce unor organizatori români nu cred că li s-ar fi permis la Stockholm, în cadrul unui festival de anvergura celui

de față, chiar dacă ar fi fost vorba de nume sonore ca George Enescu, Paul Constantinescu etc. În ceea ce privește persoana de la pian, pot spune că mi-a apărut în clar, ca un atlet, cu mare capacitate de efort, dar total pe dinafara zonei muzicale. Nu a respectat nimic: nici notele toate, nici pauze, nici linii melodice, nici acorduri, nemaivorbind de tempo-uri. A masacrat pur și simplu această splendidă creație a lui J. Brahms. În fine. Nu știu cum se face muzică la Stockholm. Acolo nu am fost. Dar am avut o prejudecată cum că Stockholm-ul este o mare capitală și culturală, că Suedia este un regat, ceea ce m-a făcut să merg la acest concert cu ideea greșită că voi asculta o formație simfonică și un solist, cel puțin la nivelul Oslo-ului, Berlin-ului sau München-ului. Am greșit. Revenind din nou la persoana de la pian, remarc că nu i-a folosit la nimic singurul instrument de mare precizie pe claviatură, pe care ar fi trebuit să interpreteze o partitură celebră, pentru că el tot fals a „cântat”. A reușit în schimb performanța, desigur ajutat de orchestră și dirijor să producă o aiureală auditivă de nedescris. Publicul, bine crescut și politicos a

aplădat. În fond erau oaspeți ai festivalului nostru. Cum au ajuns aici, rămâne un mister pentru mine. Ce să mai zic, nu mi-am putut închipui că la Stockholm se face muzică altfel decât în Europa. Și m-am mirat foarte tare, mai ales că orchestra are o carte de vizită impresionantă. Dar, poate a fost bine venită și asta. Pentru că doar astfel, parte din public, mai puțin cunoscător, va putea aprecia la valoarea reală dirijori mari, orchestre mari, interpreți mari, deși zău, cred că nu meritau nici ei să afle așa. (Foto: Agerpres)

Pagina de **Doina MOGA**

Richard Wagner – triumf aniversar

Grigore CONSTANTINESCU

De-a lungul unei sărbători muzicale care a durat o săptămână, muzica wagneriană a răsunat cu o triumfătoare diversitate, construind o imagine de neobișnuită măreție. În condițiile execuției dominate de marele dirijor Marek Janowski și a **Rundfunk - Simfonieorchester Berlin**, s-au împlinit performanțele sperate, fără a lăsa impresia că spațiul Sălii Mari a Palatului îi crează dificultăți în realizare. Depășind amplificarea de ansamblu și detaliile privitoare la evoluțiile solistice, unde anumite sublinieri ale pupitrului electronic au fost totuși vizibile, am constatat că efectul de ansamblu este într-un tot perfect acordabil cu cel definit prin ideea de spectacol. Sugestia unei anume regii de mișcare scenică, pentru cântăreți, a contribuit la spiritul teatral prin amplasamente capabile să spațieze comunicarea personajelor, subliniindu-se relații, (cum ar putea fi prezența vocală a cavalcadei walkiriilor, dialogurile Wotan-Frika, scena întâlnirii Siegmund-Hunding-Sieglinde, momentele muzicale cu efect de arie culminativă, printre care "Nothung!", cântat de Siegfried, duetul de dragoste Sieglinde-Siegmund). Producția susținută de muzicienii germani este un semn de excepție propriu profesionalismului acestei formații a Orchestrei Radiodifuziunii berlineze, capabilă a realiza astfel "ieșirea din studioul de înregistrări", pentru participarea de anvergură la acest mare Festival internațional. Comentând

concertele ce s-au succedat în cuprinsul ciclului capodoperelor wagneriene, **Das Ring des Nibelungen**, am sublinia gândirea și eficiența dirijorală a lui Marek Janowski, capacitatea Maestrului de a menține tensiunea derulării muzicii pe plan solistic, simfonic și dramaturgic, împlinind remarcabila triadă simbolică a *Inelului de aur*, *Coifului "Tarnhelm" și Sabiei "Nothung"*. Nu putem să nu fim uimiți de modul în care se manifestă ansamblul **Rundfunk - Simfonieorchester Berlin**, paleta timbrală, unitatea sonorității, diversitatea tempourilor și exactitatea ritmică în frazare, forța energetică, toate capabile a face auzită plenar muzica Magului de la Bayreuth pretutindeni, în Sala Mare a Palatului și, prin intermediul transmisiilor live, în întreaga țară. Sonorităților simfonice le-au fost adăugate, ca un adaus de culoare care aparține numai finalului **Tetralogiei**, cele ale corului Filarmonicii bucureștene, pregătit de Iosif Ion Prunner.

Aniversarea a două veacuri de la nașterea lui Richard Wagner a devenit, prin recurență, subiect de informare și meditație asupra importanței realizării epopeice **Der Ring des Nibelungen**, definită de compozitor drept "Spectacol solemn în trei seri și Prolog" (*Eind Bühnenfestspiel für drei Tage und einen Vorabend*). Fondul inspirator al poemelor se fundamentează pe cunoașterea mitologiei eroice germane, *Nibelungenlied* (circa 1200), îmbogățit de sugestiile anterioare ale legendelor scandinave. Reperele realizării acestei monumentale creații pot fi stabilite între anul primelor schițe (1848) și finalizarea lucrării (1874). Urmărind elaborarea fiecăre opere, ordinea este cea a momentelor de definire a conținutului, fără ca Wagner să fi stabilit inițial succesiunea, de la **Aurul Rinului** la **Moartea lui Siegfried** (finalmente intitulată **Amurgul zeilor-Götterdämmerung**), cu unele intermitențe, **Walkiria**, **Der Junge Siegfried** (finalmente doar **Siegfried**). Premierele sunt condiționate de lucrul la **Tetralogie** și de construirea teatrului de la Bayreuth unde, se știe, a avut loc evenimentul prezentării integrale a ciclului în august 1876..

Cu **Tetralogia "Inelul Nibelungului"**, Wagner împlinește cel mai mare proiect al istoriei teatrului muzical. Important este și modul în care reinterpretarea surselor inspiratoare l-a îndemnat spre propriile sale meditații filozofice, culturale și sociale. Ceea ce lasă moștenire, către înțelegerea urmașilor, este o modalitate de a

interpreta existențe, de a supune dezbaterii confruntările esențiale privind acceptarea sau sfidarea destinului, lupta pentru obținerea dominației prin Putere, locul pe care îl are în existența umană Aurul, ca mijloc de corupere a vieții sociale. Desigur, privim cu atenție discursul muzical, din perspectivă orchestrală, bogăția timbrală îmbinându-se cu susținerea dramei, tălmăcită simfonic (uneori cu ample desfășurări programatice, cum ar fi pagini cu tematică poetică, precum **Farmecul primăverii** sau **Călătoria lui Siegfried pe Rin**, deosebit de sugestive spectacolar în audição). Wagner ridică la un înalt grad de comunicare utilizarea leitmotivelor care circulă de-a lungul întregii epopei, revenind semnificativ acolo unde dramaturgia o solicită, de la **Aurul Rinului** până la **Amurgul zeilor**. Mai mult, în finalul **Tetralogiei**, pentru **Amurgul zeilor** el realizează o sinteză a principalelor leitmotive reflectând eroii epopeei în impresionantul **Marș funebru** ce precede prăbușirea Walhalleri și revenirea aurului în apele Rinului. Totodată, este util să subliniem factorul de continuitate al ideii "melodiei infinite", subtila măiestrie a elementului variațional în derularea muzicii.

Vocalitatea reprezintă o împlinire a experiențelor anterioare, cu paralele, cu determinări timbrale importante, capabile a transforma în identități vocale solistice, devenite personaje și incluse în efectele puternice ale secretismului, ca regie componistică. Rar se poate vorbi astfel despre o operă în concert, capabilă a impresiona publicul ca și cum am fi participat la o reprezentație scenică. Intrarea mult așteptată, în programul Festivalului, a muzicii lui Richard Wagner a fost marcată, cum am spus, de un triumf. Nu singular, ci multiplu, deoarece, de-a lungul unei săptămâni am asistat la derularea în întregime a legendarului ciclu **Das ring des Nibelungen**. Una dintre monumentalele opere wagneriene, spectacol

Rundfunk - Simfonieorchester Berlin

foto: Sergiu Iczkovits

demonstrativ al creativității genului acestui artist, aflat la temelia inițierii Festivalului de la Bayreuth, s-a reascultat acum la București după trei decenii de la prima prezentare națională a acestei muzici în stagiunea Orchestrei Radiodifuziunii Române, sub conducerea lui Iosif Conta. Amintirile momentului nu mai sunt poate suficient de actuale în memorie, pentru a formula o comparație. Ceea ce am ascultat la Sala Mare a Palatului, a fost un eveniment covârșitor prin toate componentele sale de realizare artistică - dirijor, solistică și ansamblu orchestral. Enumerarea în detaliu tuturor contribuabililor nu-și poate afla spațiul meritat în această scurtă consemnare. Demonstrația profesională de înalt nivel a **Rundfunk-Simfonieorchester Berlin** este rezultatul viziunii dirijorale a unui autentic maestru, Marek Janowski, arhitect al capodoperei, un muzician pentru care muzica wagneriană nu are taine. Am sublinia gândirea și eficiența dirijorală a lui Marek Janowski, capacitatea de a menține tensiunea derulării muzicii pe plan solistic și simfonic (cum ar fi scena, cu realizarea sabiei "Nothung"; uciderea balaurului Fafner).

Dominantă, ideea generică a sistemului componistic wagnerian, **Wort-Ton-Drama**, s-a împlinit în această unică integrală, proiect al organizatorilor Festivalului internațional "George Enescu", dovedindu-și valoarea perenă în modul realizării interpretative. Am trăit, între 15 și 22 septembrie 2013, un astfel de eveniment, pentru prima dată desfășurat la București în răstimp de opt zile, în **Festspielhaus - Sala Mare a Palatului**. Integrala ciclului wagnerian, o înconunare a întregii capodopere dăruită nouă de artiștii germani, supuși unei tensiuni ascendente, era greu de imaginat astfel. De-a lungul celor patru seri de operă, în fiecare distribuție soliștii au impus atenției spectatorilor prezențe majore, evoluând cu știință a declamației, artă a comunicării teatrale prin care se creează, și în concert, personajele dramei muzicale. Bas baritonul Egils Silins îl reprezintă cu o convingătoare autenticitate, într-o ascensiune vizibil potențată în primele trei opere, pe mărețul zeu Wotan - atitudine sobră, voce stăpânind intențiile expresive ale personajului - zeul care smulge din mâinile lui Alberich aurul Rinului și, trecând prin acțiunile contradictorii din **Walkiria** ajunge, înainte de a părăsi narațiunea legendară, în **Siegfried**, să-și recunoască, sub înfățișarea "Pelerinului", imposibilitatea de a mai salva zii și

Walhalla. Principalul său oponent, Martin Winkler impresionează prin forța dramatică malefică a lui Alberich, cel care lansează blestemul Inelului, luptătorul pentru recucerirea comorii pierdute, rezistent până în ultimele scene ale Tetralogiei; Christian Elsner realizează scenic, în prima operă, imaginea inteligenței focului - Loge, capacitatea de a susține agresiunea împotriva nibelungilor prin multitudinea fațetelor expresiei sale vocale; Gunter Croissbok este uriașul Fasolt, împlinind poruncile de solicitare wagneriană; vocile feminine, de asemenea potrivite partiturii, îmi par de la început descind dintr-un prestigios spectacol german: Elisabeth Kulman - Frika, personalitatea teatrală capabilă a se opune lui Wotan, Freia - primăvala tinereții zeilor, Alexandra Reinprecht, Erda, veșnicia de mare calm a destinului, Daniela Denschlag. În distribuția ascultată, pentru **Aurul Rinului**, au participat și cântăreți români selectați în audii prealabile, precum Marius Vlad Budoiu - Froh, Sorin Coliban - Fafner, Valentin Vasiliu - Donner, Alina Bottez, Sorana Negrea - două din cele trei fiice ale Rinului. Toți au onorat prin însușirile vocale și nivelul lor de pregătire contribuția interpretativă pe podiumul de concert. La performanțele solistice menționate s-au adăugat în distribuția din momentul armător la **Tetralogiei** nume noi, importante, soprana Melanie Diener, personalitate scenică și vocală îndrăzneată (Sieglinde), mezzo-soprana Petra Lang, interpretă capabilă de înfățișări temperamentale multiple (Brünnhilde) și, mai ales, tenorul Torsten Kerl (Siegmund), cu întreg abatajul wagnerian de "helden Tenor", dominând scena și anunțându-și astfel, în **Walkyria**, urmașul. Nu este inutil să subliniem armonioasa demonstrație de decor sonor, a grupului vocilor de walkyrii, la care au participat soliști germani și cântăreți români (Alina Bottez, Susana Negrea, Antonela Bârnat, Alexandra Tărniceru și Sidonia Nica). Cheia de boltă a Tetralogiei wagneriene "**Inelul Nibelungului**", opera **Siegfried**, a fost punctul de întâlnire al personajelor principale și împlinirea afirmării eroului titular. Neîndoios, compozitorul solicită intensiv pe parcursul desfășurării operei **Siegfried** performanțe remarcabile din partea vocilor care participă la construcția dramei, intrarea noilor personaje fiind de o dificultate maximă - Siegfried, cu o evoluție categorial covârșitoare în zona eroului wagnerian așteptat, a fost susținut într-o versiune strălucită de Stefan Vinke. Efectul sonor în dialogul cu Pasărea pădurii, sunetul cristalin al sopranei Ileana Tonca, oferă o

surpriză, atâta vreme cât celelalte relații ale tenorului sunt mai ales cu voci grave - impunătorul Wotan, Mime și uriașul Fasolt, soliști deja ascultați și în operele precedente, Eglis Silings, Arnold Bezuyen mare actor al cântului teatral wagnerian, Sorin Coliban, glas autohton care a pășit deja pe podiumul de la Bayreuth, în acest an. O anume deosebire de atitudine stilistică, implicit dramaturgică, a făcut ca întâlnirea lui Siegfried cu Brünnhilde să scadă aici tensiunea acumulată până în finalul acestei opere, din cauza deosebirilor vocale și de expresie de care dispunea soprana Catherine Foster. Dintre marile personaje ale "Tetralogiei", în **Amurgul zeilor**, mulți zeii ne-au părăsit, Wotan, ultimul dintre aceștia, cum remarcam, rostind sentința prin care recunoaște că nu mai are puterea de a-l opri pe Siegfried din drumul destinului său, care nu salvează ci contribuie la prăbușirea Walhallei. Singura care purta încă aura legendară era doar Brünnhilde, părăsită însă de pecetea nemuririi (impresionantă, prin revenire în distribuție, creația Petrei Lang). Având încă forța de a încredința aurul damnat

fiicelor Rinului, înainte de a intra în vâlvătaia rugului, artista wagneriană participă și decide evenimentele amurgului, nimicind lucrarea malefică a nibelungilor. Generos, compozitorul comentează în această ultimă narațiune densă, culminațiile simfonice ce vor conduce la finalul tragic prin discursul orchestrei, reflectarea conflictelor dramatice ale marilor solouri vocale (Cântul Brünnhildei). Eroul, purtător al inelului, Siegfried, unul dintre puținele personaje care sunt păstrate până aproape de final, Stefan Vinke a avut misiunea de a se opune, conștient sau nu, agresiunii lui Martin Winkler-Alberich, Valentin Vasiliu-Günter și Eric Halfvarson-Haven. Ursitoarele readuc câteva voci din distribuțiile anterioare, precum Elisabeth Kulman, Daniela Denschlag, iar tripleta fetelor Rinului reapare cu imagini asemănătoare celor din **Preludiu** - Ileana Tonca alăturându-se, Alinei Bottez, Soranei Negrea.

Revenind la impresia de ansamblu, să spunem că, în această integrală, **Rundfunk - Simfonieorkester Berlin** și-a demonstrat valoarea, sub impresiunea conducere a lui Marek Janowski, cel care a știut să aleagă soliști demni de partitura wagneriană. Multă vreme, amintirea triumfului wagnerian va stăruia în memoria noastră, de la **Aurul Rinului** până la **Amurg...**, drept un reper unic în istoria Festivalului Internațional "George Enescu", ecou de capodoperă în 2013, după premiera **Oedipului** enescian din 1958.

Cvartetul Voces

Prezența cvartetului *Voces* pe scena Ateneului Român în cadrul ediției actuale a Festivalului Enescu a constituit un eveniment artistic de excepție, mult așteptat și îndelung aplaudat. În interviul acordat posturilor de Radio Muzical și Radio Cultural după încheierea concertului, maestrul Bujor Prelipcean a menționat că interpretarea capodoperei bachiene constituie darul special oferit de muzicieni publicului fidel, care i-a însoțit cu devotament timp de patru decenii. Lucrarea monumentală reprezintă o culme în creația compozitorului (și în muzica tuturor timpurilor) și o piatră de încercare pentru aceia care o abordează. Versiunea realizată de distinși muzicieni ne-a amintit cuvintele pline de profunzime ale savantului Octav Onicescu: "Muzica este un

raționament învăluit în vis. Ea este cheia judecăților esențiale". Sintetizând original cuceririle artei muzicale și principiile științei contrapunctice ale epocii, precum și nobilele aspirații ale spiritului uman, Bach realizează în această lucrare cu valoare testamentară o expresie inedită a purității și a esențialului.

Prestația excepțională a cvartetului

Voces a impresionat prin calitatea sonoră, prin sobrietatea expresivă, prin claritatea exprimării, prin integrarea firească a detaliilor în cadrul secțiunilor ample. Interpretarea *Artei fugii*, a constituit un

omagiu adus cantorului de la Leipzig, dar și un omagiu adus lui George Enescu, al cărui parcurs creator a fost profund marcat de modelul bachian. Colaborarea fructuoasă a membrilor cvartetului s-a realizat la nivelul viziunii artistice și în interpretarea muzicală propriu-zisă. În programul de sală interpretării afirmam că abordarea capodoperei bachiene a constituit o adevărată "provocare", care a prilejuit o "lungă căutare a sunetului originar, adecvat ethosului care însoțește această uriașă liturghie muzicală". Pentru publicul din sala Ateneului a fost o adevărată lecție de măiestrie și o demonstrație originală de îmbinare a fanteziei cu rigoarea în procesul interpretativ. Remarcabilă prin profunzimea și noblețea expresivă, versiunea oferită de cvartetul *Voces* a reliefat plener frumusețea muzicii, dar și valoarea ansamblului (în care fiecare muzician este înzestrat cu calități de excepție). Abordând *Arta fugii* într-o manieră fascinantă și inteligibilă, artiștii au evidențiat cu mult

refinament conținutul și particularitățile fiecărei lucrări a ciclului (alcătuit din 20 de fugi și canoane). Am admirat deopotrivă coordonarea impecabilă a muzicienilor pe parcursul întregii lucrări și dialogul firesc al acestora, cât și sonoritatea plină de noblete, remarcabilă prin profunzime, prin sensibilitate, prin subtilitatea frazării, prin dozarea atentă în plan dinamic și agogic.

Muzicienii au interpretat cu profesionalism, cu discernământ, cu responsabilitate și dăruire monumentală capodoperă bachiană. Timp de o oră și 40 de minute cât a durat prezentarea lucrării, sala Ateneului a devenit o imensă catedrală, în care arta contrapunctului a dovedit că deține cu o impresionantă forță motrice în cadrul discursului muzical, constituind și un generator al ineditelor combinațiilor sonore și timbrale. Maeștrii Bujor Prelipcean (vioara I), Vlad Hrubaru (vioara a II-a), Constantin Stanciu (violă) și Dan Prelipcean (violoncel) au realizat o prestație artistică - în egală măsură elevată și emoționantă - a *Artei fugii*, dar și o originală invocare a rugăciunii, a speranței, a încrederii și solidarității umane.

Există o unitate indisolubilă a sufletului uman, în care viața și moartea, fericirea și durerea sunt mereu legate printr-un profund sentiment religios care face apologia vieții. În celebra fugă în care este intonat motivul BACH (mai întâi în nuanța *piano* și la sfârșit, în *forte*), artiștii au reliefat cu mult rafinament metamorfoza de la sentimentul de resemnare și de împăcare a compozitorului în fața morții, la apoteoza finală, care evocă speranța și nobilele aspirații umane. Pe scena *Festivalului Enescu*, cvartetul Voces a oferit publicului un neprețuit dar muzical, care a îngemănat măiestria artistică, rigoarea stilistică, și spiritualitatea într-un vibrant mesaj de solidaritate umană. Interpreții au reușit să convingă publicul că muzica lui Bach constituie o prezență expresivă, chintesențială, de o admirabilă vitalitate și o infinită longevitate. Evenimentul de la Ateneu a confirmat faptul că emoția estetică provenită de la o capodoperă se purifică și se intensifică o dată cu trecerea timpului. De aceea, interpreți de certă valoare, precum maeștrii care alcătuiesc cvartetul Voces, încearcă să-i descopere noi semnificații, în consens cu aspirația mereu actuală îndreptată către Bine, Frumos și Adevăr - tripleta de aur a marilor creații.

Ansamblul Profil

În cadrul ediției actuale a *Festivalului George Enescu*, muzica contemporană a ocupat un loc privilegiat. Printre manifestările artistice care s-au bucurat de un binemeritat succes, s-a aflat fără îndoială concertul susținut de ansamblul *Profil*. Muzicienii au inclus în programul prezentat în data de 8 septembrie la Ateneu, creații românești datorate unor compozitori contemporani de marcă, aparținând unor generații diferite. La realizarea artistică la cei mai înalți parametri a evenimentului muzical au contribuit mai mulți factori decisivi: prezența la pupitrul dirijoral a maestrului Tiberiu Soare - muzician carismatic, cu autoritate și experiență în domeniu -, prestația soliștilor de valoare incontestabilă, calitatea fiecărui membru al formației, precum și colaborarea fructuoasă a acestora și, nu în ultimul rând, alegerea inspirată a repertoriului de către compozitorul Dan Dedi (fondatorul și directorul artistic al apreciatului ansamblu).

Programul a debutat cu lucrarea **Cinematic pentru orchestră de cameră** de Adrian Enescu, creație de anvergură deosebit de complexă, în care este percepută o originală îmbinare a elementelor de jazz cu structurile specifice ale muzicii contemporane. Sub atenta îndrumare a dirijorului Tiberiu Soare, ansamblul *Profil* a oferit publicului o versiune cuceritoare, plină de culoare și de fantezie, remarcabilă prin varietatea și pregnanța ritmică, prin tempo-ul alert, prin originalitatea armonică și diversitatea imaginilor muzicale, care s-au derulat ca într-un scenariu cinematografic. A urmat lucrarea **Invocații** pentru clarinet solo, a compozitorului Violel Munteanu. Ascultându-l pe Emil Vișenescu mă gândeam la contribuția creatoare a interpretului în redarea muzicii. Lucrarea de mare poezie și subtilitate expresivă, conține dificultăți tehnice inimaginabile. Emil Vișenescu a realizat o versiune excepțională a acestei creații dificile care îngemănează original sensibilitatea și virtuozitatea

instrumentală; interpretarea inspirată, plină de noblete și lirism a evidențiat cu mult rafinament timbralitatea specifică a fiecărui sunet ori motiv muzical. În afara momentelor lirice, evocatoare, solistul a acordat atenția cuvenită secvențelor strălucitoare, de anvergură instrumentală. Publicul a fost captivat de aplombul și lejeritatea cu care au fost executate pasajele de virtuositate pline de strălucire și bravură. În concertul de la Ateneu, Emil Vișenescu a dezvăluit virtualitățile profunde ale lucrării de o intensitate expresivă și ideatică fără egal. Interpretul a reușit să perceapă în lucrarea care i-a fost încredințată nu numai poezia și verva, ci și aceea latură de adevăr care scânteie.

În continuare, ansamblul a prezentat lucrarea compozitorului Octavian Nemescu intitulată **Nativitas quindecim, pour 11 heures de la nuit** (elaborată în anul 2012) Creația originală, cu profunde semnificații inițiatice a fost redată cu gravitate, cu sobrietate și cu o pronunțată expresie tragică. Sub bagheta plină de har a dirijorului Tiberiu Soare, ansamblul a evocat cu măiestrie sonoritatea și diversitatea coloristică a orchestrei simfonice. Publicul a fost adânc marcat de evenimentele existențiale pe care le întrușează această creație cu conținut profund. Dincolo de expresia dureroasă a muzicii, membrii ansamblului *Profil* au evidențiat nobletea suflutească a autorului și sentimentele general umane pe care creațiile acestuia le dezvăluie. A urmat lucrarea **Centrifuga**, scrisă de compozitorul Doina Rotaru în anul 2011. Muzicienii au acordat o atenție deosebită conținutului bogat în semnificații, transformărilor permanente, adeseori imprevizibile, care apar pe parcursul desfășurării lucrării, precum și momentelor tensionate, care alternează cu scurte episoade de acalmie. Ei au evidențiat cu fantezie și rafinament sonoritatea originală a discursului muzical, aflat mereu într-un proces de metamorfozare și dinamizare. Finalul neașteptat, care aduce o schimbare de atmosferă și de perspectivă, sugerând serenitatea și pacea suflutească, a avut un impact puternic asupra spectatorilor.

În continuare, violonista Diana Moș a oferit o variantă inspirată, plină de culoare și strălucire a lucrării compozitorului Mihai Măniceanu, intitulată sugestiv **Crescendo**. Ascultând-o pe Diana Moș, publicul a realizat cât de dificil este să interpretezi creațiile muzicale contemporane la cel mai înalt nivel artistic. În cele mai multe cazuri, solistul trebuie să descopere singur mijloacele instrumentale adecvate, pe care le presupune abordarea repertoriului atât de complex și de fascinant scris de compozitorii actuali. Lucrarea de anvergură instrumentală i-a prilejuit violonistei oportunitatea de a-și evidenția plener experiența și tehnica impecabilă. A fost o adevărată desfășurare de pasaje strălucitoare, pe întreg registrul viorii, executate cu dezinvoltură, într-un tempo extrem de rapid. Lucrarea conține numeroase efecte coloristice și timbrale neașteptate, pe care solista le-a reliefat convingător, într-o manieră originală, plină de strălucire și pregnanță. Autorul a imaginat un perpetuum mobile frenetic, plin de vervă și bravură, cu o anumită tentă umoristică, pe care Diana Moș l-a realizat cu multă fantezie și dezinvoltură. Publicul a apreciat lucrarea originală, răsplătind cu binemeritate aplauze interpreta și compozitorul.

În încheierea concertului, au fost prezentate cele **5 Studii Transcendentale** pentru orchestră elaborate de compozitorul Nicolae Brânduș. Lucrarea originală, de ample dimensiuni, impresionează prin bogăția conținutului și prin o complexitatea arhitecturii muzicale. Pornind de la cinci meditații inspirate din texte importante ale tradiției culturale universale, compozitorul dezbate și propune soluții muzicale pentru multe probleme existențiale care preocupă omenirea dintotdeauna. Interpretarea remarcabilă prin varietatea expresivă și prin sinceritatea transmiterii mesajelor pline de gravitate și profunzime, a impresionat puternic pe toți cei prezenți în sală. Publicul a apreciat profesionalismul, omogenitatea și calitățile de excepție ale ansamblului coordonat de maestrul Tiberiu Soare, care a realizat imagini muzicale fascinante, originale prin varietatea expresivă și semantică. Pe parcursul întregului concert, ansamblul *Profil* și-a confirmat locul privilegiat pe care îl ocupă în ierarhia valorică a muzicii contemporane. (Foto: Agerpres)

Pagină realizată de **Carmen MANEA**

Darul discografic al compozitoarei Carmen Petra Basacopol

Ruxandra MIREA

Suntem bucuroși de a primi darul compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, acum în plină vară, 2013. Această apariție discografică, intitulată *Portret muzical*, inspirată și deosebită prin calitatea înregistrărilor, o datorăm Societății *Radio România*, Fundația *Radio România* și cuprinde șase valoroase lucrări.

Compozitoarea Carmen Petra-Basacopol este o prezență distinsă și generoasă a generației post-enesciene. Domnia sa, prin întreaga sa creație dispusă în aproape toate genurile muzicii culte, mai puțin muzica de film, ne înnobilează trăirile, existențele. Compozitoarea s-a născut la Sibiu, în Transilvania cea cuprinzătoare de varii etnii, demne în fața atător vremelnicii ale istoriei. Muzician a devenit prin pasiunea sa pentru frumos, prin ocrotirea mamei, talentată pianistă, și, mai apoi, prin cuprinderea prestigioșilor artiști Mihail Jora, Theodor Rogalki, Paul Constantinescu, dar și mulți alții. Cursurile urmate la Conservatorul de Muzică din București, la Facultatea de Filozofie din București, la cursurile de vară de la Darmstadt, i-au statornicit învățăturile alese, susținute dealtfel de sensibilitatea și talentul său pătrunzător. Ele au fost încununat în 1976 prin conferirea titlului de doctor în științe muzicale, în urma susținerii tezei de doctorat la Universitatea *Sorbonne* din Paris, cu tema: *L'Originalité de la musique roumaine de chambre et de scène, à travers les oeuvres d'Enesco, Jora et Paul Constantinescu*.

De atunci și până în prezent compozitoarea a țesut, din magia sunetelor, pânza inefabilă a lucrărilor sale. Nu puține la număr, deja 143 de opusuri, ele desemnează o gândire muzicală ordonată, echilibrată, ce în dimensiunea de bază vibrează prin sensibilitate și delicatețe, în care elementul ce se individualizează este *ethosul* spațiului românesc. Din acest concept de creație, ce de altfel o încadrează în orientarea modern moderată, Carmen Petra-Basacopol valorifică potențialul nesecat al modalului diatonic și cromatic topit în creuzetul genurilor și formelor muzicale tradiționale, flexibile și modernizate prin pana sa, prin forța esteticilor noi. Originalitatea stilistică a autoarei, reperabilă și în lucrările prezentate în CD-ul intitulat *Portret musical*, demască constanța și fidelitatea față de formele culturii muzicale tradiționale – sonată, lied, rondo, o predilecție pentru timbru cât mai apropiat de pastoral, reconfigurând astfel atât de personal plaiurile

mioritice, mereu demonstrând apartenența la spațiul spiritual românesc.

Compact discul de față debutează cu *Rugăciunile regelui David*, op. 77 (1998), pentru bas-solo, harpă și percuție, dedicat solistului Paul Basacopol, ciclul inspirat din textul a patru psalmi davidici: 37, 85, 17, 22. Inedită prin timbralitate, lucrarea reunește alături de bas-solo, care exprimă verbul voinței lui Dumnezeu, harpa și percuția, împreună conturând mereu starea de grație Divină.

Variatatea instrumentelor de percuție reunește, alături de toacă (instrument reprezentativ al cultului religios ortodox), instrumente care vin să susțină și să coloreze sugestiv substanțialitatea cuvântului biblic.

Suita pentru violoncel solo, op.48, nr. 2 (1981) este o lucrare în care compozitoarea își dezvăluie spiritul sintetic, marcând o flexionare a genului de suită pe care îl adaptează *ethosului* românesc. Resimțim astfel ecurile unei doine, fie și prin tehnica de corzi duble, prin flageolete, fie printr-o dinamică complexă, compozitoarea evidențiind cunoașterea instrumentului cu corzi grave. Apreciem valențele performante și sensibile ale interpretării violoncelistului Marin Cazacu, cu deplină înțelegere față de textul partiturii, cu dăruire pentru muzica ce transcede semiografia.

Meșterul Manole, op.84 (2000) pentru soprană și pian, versuri-Marin Sorescu, este o frescă a înțelegerii sacrificiului uman, gândită într-o cheie originală, atât a poetului cât și a compozitoarei. Este, prin inspirația compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, o recompunere a legendei *Meșterului Manole* în care sunt redată și stilizate trăirile unei faceri, ale unui ideal împlinit numai prin sacrificiu. Lucrarea cuprinde cinci lieduri încărcate de zbucium și dramatism, în care linia melodică a vocii de sopran, dinamizată intens prin ritm și agogică, se împletește cu scriitura pianistică, cameleonică, asemeni unei umbre, sau, variind temele preluate din partitura solistului. Melodicitatea conturează totuși cel mai bine această miniatură a genului muzicii de cameră, care marchează intens memoria auditivă și afectivă a auditoriului. Recitalul celor doi artiști consacrați, soprana Bianca Manoleanu și pianistul Remus Manoleanu, uimește prin inteligența construirii întregii lucrări, prin preocuparea conturării unei viziuni de ansamblu, sintetice și încărcate de rafinament.

Lucrarea *Moartea căprioarei*, op. 27 (1966) este o baladă pentru orchestră de coarde, clarinet, pian, percuție și bariton solo, versuri de Nicolae Labiș, după o selecție poetică realizată de către compozitoare. Amprenta textului asupra muzicii va împrumuta lucrării un anumit tip de încărcătură lirică, când duioasă, când tragică, evidențiind trăirile unui copil în plină evoluție. Lucrarea are forma unei suite continue, în care motive melodice și ritmice se rememorează cu o oarecare ciclicitate. Compozitoarea crează un dialog permanent și sugestiv între solist, clarinet, ce susține partitura generală prin expresivitatea timbrală, cvintetul corzilor, și celelalte instrumente. Trianglu, tamburina piccolo, tam-tam, piatti, gran cassa, xilofon sunt instrumentele de percuție care completează și accentuează caracterul epic al versurilor creând efecte sonore variate, originale. Partitura pianului are multiple valențe, când evidențiindu-se solistic, când susținând armonic, adesea apropiindu-se prin intervențiile sale ritmate compartimentului percuției, permițând o multitudine de efecte sonore. Dar, vocea de baritone este

cheia descifrării partiturii, timbrul ales purtând semnificația maturizării rapide a băiatului, care în vârtoarea evenimentelor dramatice, se desprinde brutal de inocența copilăriei și înfruntă realitatea crudă a vieții. Înregistrarea actuală propune vocea artistului liric Ionuț Pascu, a cărui rezonanță vocală, remarcabilă prin nativitate și prin educație muzicală, adâncește profunzimea lecției de viață pe care un copil a primit-o în timpul secetei de după al doilea război mondial. Bagheta dirijorului Cristian Brâncuși conduce întreg ansamblul orchestral, decriptând o partitură de o sfâșitoare simbolică, construită prin sinergia prozodiei versului susținută de către vocea solistului și de Orchestra de Cameră Radio.

Concertul pentru flaut și orchestră, op.71 (1994), este o lucrare dedicată solistului Ion Bogdan Ștefănescu. Genul concertistic este prezent cu stăruință în lista opusurilor compozitoarei, în varii formule timbrale. Concertul prezent, deși concentrat într-o structură tradițională, dezvăluie descendența compozitoarei Carmen Petra-Basacopol din modernismul enescian, îmbrățișând tehnici și limbaje înnoitoare ale muzicii (*neobarocul*, *neoclasicismul*,

Foto: Mihai Cosma

neoromantismul), pe care le-a remodelat prin și cu ajutorul substratului folcloric. Subtilitatea interpretării ce denotă o inteligență a conducerii sunetului, cald și profund, a frazării, a pătrunderii geometriei ansamblului arhitectonic, o datorăm solistului Ion Bogdan Ștefănescu, care este acompaniat de Orchestra de Cameră Radio aflată sub conducerea dirijorului Cristian Brâncuși.

Ultima lucrare înregistrată pe CD este *Suita simfonică* din poemul coregrafic *Miorița*, op. 47 (1980). Libretul baletului aparține coregrafului Oleg Danovski, artist căruia i se datorează și montarea spectacolului cu ansamblul *Baletului clasic și contemporan* din

Constanța, în cadrul ediției a IX-a a Festivalului *George Enescu*, București, 1981. Această lucrare, ce marchează și treizeci de ani de activitate artistică a compozitoarei Carmen Petra-Basacopol, a fost distinsă în anul 1980 cu un premiu important pentru cultura românească: Premiul *Academiei Române*. Compozitoarea ne transmite rațiunea sa estetică: „Mitul *Mioriței*, sălășluind în adâncul ființei mele, l-am răstălmăcit atât în teza mea de doctorat (1976), ca o componentă de bază a înțelegerii originalității muzicii românești, cât și în baletul meu, creat pe libretul coregrafului Oleg Danovski, lăsând să se răsfrângă din plin sensurile adânci ale sentimentului de *dor*, proiectat spre infinit ca și *Coloana* lui Brâncuși.” Suita din baletul *Miorița* este compusă pentru orchestră simfonică mare, având în componența sa și instrumente specific românești precum naiul, înscris în familia flauților, și toaca, din rândul instrumentelor de percuție. Lucrarea străbătută de fiorul melosului popular, și circumscrisă unor parametri dramatici, lirici, dansanți, transfigurați într-un univers modal, ritmic și timbral, plin de sensibilitate, este măiestrit interpretată de Orchestra Națională Radio aflată sub bagheta dirijorului Cristian Brâncuși.

Formată la școala lui Mihail Jora, compozitoarea Carmen Petra-Basacopol îmbină elemente fundamentale ale neoclasicismului (genuri, forme, funcționalitate), cele ale ordonării polifonice și armonice specifice aceleiași estetici, cu viziunea linear-melodică de factură modală românească. Creația sa muzicală este de fapt o sinteză a celor două direcții – națională și universală – ce au asigurat modernizarea și maturizarea culturii muzicale românești.

Îi mulțumim compozitoarei Carmen Petra-Basacopol pentru metaforele muzicale cu care ne mângâie și înalță spiritul, pentru darul muzical pe care ni-l oferă. Cu generozitate.

LIVIU GLODEANU - 75 de ani de la naștere

AI. I. BĂDULESCU

În ziua de 6 august a.c. s-au împlinit 75 de ani de la nașterea regretatului compozitor și muzicolog LIVIU GLODEANU, personalitate marcantă a muzicii românești contemporane.

A văzut lumina binefăcătoare a soarelui la 6 august 1938, într-o localitate de pe culmile Apusenilor-comuna Dârja județul Cluj.

Studiile muzicale începute la Școala Medie de Muzică din Cluj-Napoca, au fost continuate, cu brio, între anii 1955-1957, la Conservatorul de Muzică „Gheorghe Dima” din localitate, cu renumiții maeștri: Liviu Comes (armonie), Dorin Pop (contrapunct), Gheorghe Merișescu (istoria muzicii), și în perioada 1957-1961, la prestigiosul conservator bucureștean. Aici a beneficiat de îndrumarea vestiților maeștri ai muzicii și pedagogiei muzicale românești: Ion Dumitrescu (armonie), Nicolae Buicliu (contrapunct), Marțian Negrea (compoziție), Tudor Ciortea (forme muzicale), Alfred Meldelsohn (orchestrație), George Breazul (istoria muzicii), Tiberiu Alexandru (folclor) ș.a.

După absolvirea – cu deosebit succes – a studiilor muzicale universitare, tânărul muzician este numit profesor la Școala Elementară de Muzică nr. 2 din București. În paralel, ocupă prin concurs și funcția de cercetător științific la Institutul de Folclor al Academiei Române, iar din 1963 și până la trecerea prematură și fulgerătoare în eternitate, la vârsta de numai 39 de ani, compozitorul și muzicologul Liviu Glodeanu, face parte din grupul de lectori de la prima instituție de concerte a țării - Filarmonica „George Enescu” din București și ulterior (1971) și în calitate de consilier la Direcția Muzicii - Ministerul Culturii.

Deși a trăit numai 39 de ani, grație excepționalului său talent și imensei capacități de

muncă, compozitorul Liviu Glodeanu a izbutit să realizeze o seamă de lucrări muzicale de referință, în principalele genuri ale creației sonore, care s-au bucurat de elogioase aprecieri din partea publicului, presei de specialitate și conducerii Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România.

Iată numai câteva titluri ce fac parte din patrimoniul muzicii noastre contemporane:- operele *Zamolxe*, libretul după Lucian Blaga și *Ulysse*, operă-balet a cărei premieră a avut loc la Opera Română din Cluj, la 25 aprilie 1972; cantatele *Tinerii soldați care au murit*, *Inscripție pe un leagăn*, *Suita pentru cor de copii, suflători și percuție*, *pe versuri populare*, *Oratoriul Un pământ numit România - pentru recitator, soliști, cor de copii, cor mixt, orgă și orchestră*, pe versuri de Nichita Stănescu (prima audiție la Ateneul Român, în zilele 20-21 mai 1977, cu participarea corului și orchestrei Filarmonicii „George Enescu”, corurilor de copii ale liceelor nr. 1 și 2 din capitală, soliștilor concertiști: Emilia Petrescu, Rodica Mitrică și Gheorghe Crăsnaru, recitator cunoscutul actor George Oancea. Condurea muzicală a aparținut ilustrului șef de orchestră Mircea Cristescu); *Concertul pentru orchestră de coarde și*

percuție, *Concertul pentru pian și orchestră*, *Concertul pentru flaut și orchestră*, *Poemul simfonic Pinte* *Viteazul*, *Sonatele nr. 1 și 2 pentru pian*, *Cvartetele de coarde nr. 1 și 2*, *Invențiuni pentru cvartet de suflători și percuție*. Remarcăm deasemenea și inspiratele pagini muzicale pentru filmele: *Dragoste lungă, de seara*, *Merii sălbatici*, *Ion Țuculescu*, *Valea Arieșului*, *Vifornița*, *Pinte* etc.

În domeniul muzicologiei, reputatul om de știință muzicală ne-a lăsat moștenire importante studii: *Apartenența compozitorului la cultura națională*, *Probleme actuale ale valorificării folclorului*. *Rolul folclorului în creație*, *Muzica în conștiința contemporanității*, *Memento Theodor Rogalski* etc care au văzut lumina tiparului în

prestigioasa publicație revista *Muzica*.

Pentru ampla și excepționala sa activitate de creație, Uniunea Compozitorilor și Muzicologilor din România i-a acordat de trei ori Premiul de creație (1969, 1970, 1973), iar, cel mai înalt for științific al țării, Academia Română un Premiu special (1973).

Lucrând o viață în domeniul culturii și a artei, am colaborat în mod exemplar cu maestrul Liviu Glodeanu în probleme majore privind activitatea Filarmonicii ploiștene în perioada 1971-1978.

Trecerea sa prematură în eternitate acum 35 de ani a îndoliat pentru multă vreme muzica românească.

Referindu-se la locul și rolul compozitorului și a muzicologului Liviu Glodeanu în universul muzicii românești, strălucitul muzicolog, lexicograf și prof. univ

dr. Viorel Cosma, în *Lexiconul Muzicieni din România* nr. 3 (2000), nota: *Despărțirea timpurie (39 de ani) și brutală, neașteptată, de Liviu Glodeanu a însemnat o pierdere imensă pentru componistica românească, fiindcă făcea parte din generația post enesciană de puternică forță interioară de la care se aștepta foarte mult, operele Zamolxe și Ulysse, Suita pentru corul de copii, Oratoriul Un pământ numit România, Concertele pentru flaut, pian, vioară și orgă, Invențiunile pentru suflători și percuție- anunțând o personalitate artistică*

de certă originalitate(..). Muzica sa dispune de o robustețe unică, de o vigoare nesecată în exploatarea ritmurilor jocurilor transilvănene, dar și de lirismul luminos cu privirea sa de copil...fapt ce confirmă capacitatea unui compozitor de anvergură internațională, stopat nemilos de o moarte timpurie din ascensiunea artistică ce i-ar fi asigurat categoric un loc de seamă printre marile personalități ale muzicii românești contemporane.

«Nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul»

Celebra soprană Mariana Nicolesco, laureată a Medaliei UNESCO pentru Merite Artistice "în semn de recunoaștere a performanțelor sale pe scenele marilor teatre de operă ale lumii", și Artist UNESCO pentru Pace "în semn de recunoaștere a angajamentului său în favoarea moștenirii muzicale, a creației artistice, a dialogului între culturi și a promovării idealurilor Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură", a pronunțat o cuvântare cu un formidabil impact la reuniunea de la Paris la care au luat parte personalități internaționale de prim rang.

Directorul General UNESCO, Irina Bokova, a subliniat cu pasiune rolul educației și al culturii într-o societate în profundă metamorfoză și criză, ca aceea în care trăim. Temă rezumată în cuvinte simple de un reprezentant al Africii: «O școală în plus înseamnă o închisoare în minus».

Mariana Nicolesco a evocat *credo*-ul său, rațiunea sa de a fi ca artistă lirică, felul în care înțelege să

servească arta sacră a cântului și splendorile pe care ni le oferă infinitele posibilități de expresie ale vocii umane, instrumentul suprem al adevărului. «Da, a subliniat Mariana Nicolesco, acesta este cuvântul, căci arta ne revelează deopotrivă *adevărul și frumosul*, comori inestimabile pe care suntem chemați să le prezervăm și să le glorificăm.

Nicio carte nu ne va învăța vreodată să cântăm. Transmiterea directă *de la maestru la elev* a legilor și a valorilor eterne ale acestei arte va fi întotdeauna

În numele acestui *credo*, afirma Mariana Nicolesco, ea a creat Festivalul și Concursul Internațional de Canto *Hariclea Darclee* la Brăila, în România. «Nu e desigur o întâmplare faptul că din 1995 și până azi au luat parte la aceste evenimente și la Cursurile de Măiestrie Artistică, pe care le ofer gratuit, peste 2000 de tineri artiști veniți din 47 de țări și din 5 continente, dintre care unii se afirmă azi cu succes pe scenele internaționale».

Cuvinte îndelung aplaudate de participanții la reuniune, al căror

garanție că acestea nu se vor pierde în vreun fel. Și ar fi tragic dacă s-ar pierde, căci vocea și cântul sunt totdeodată legătura noastră primordială cu Creatorul și vehicolul comuniunii noastre. Căci, într-adevăr, nimic nu-i poate apropia pe oameni mai mult decât cântul».

sentiment a fost rezumat astfel de Jean-Michel Jarre: «Cu emoție îi mulțumim Mariane Nicolesco pentru tot ce reprezintă în muzică și pentru a ne fi amintit tuturor sacralitatea vocii umane, primul nostru instrument de comunicare».

GĂRÂNA JAZZ FEST 2013 – UN TRIUMF!

Florian LUNGU

Într-o Românie a atâtor clintiri, într-o țară și o perioadă puse sub semnele derizoriului și nu odată ale lipsei de speranță, iată că timp de patru zile pe an există privilegiul de a ne putea teleporta într-un areal ferit de intemperii sociale, predispuși unor clipe de jinduită fericire și liniște sufletească. Contopirea cu natura, cu muzica înnobilită de nesațiul creativității, cu înălțarea

foto: Victor Tulbure

spiritului la altitudinea regăsirii de sine – sunt plenipotentele condiționări pe care le aflăm **neclintit** în fiecare ambient summertime sus-sus la Gărâna, în miraculoasa Poiană a Lupului, departe de lumea dezlănțuită, de conflicte, cataclisme, încălziri globale și alte apocalipse...

În ediția 2013 pusă la cale de **Fundația Culturală Jazz Banat**, de aceiași **Marius Giura** și **Gabi Giura**, **Kitty Giura**, **Bebe Giura**, **Caius Giura**, de **Rudi Lupo** și ai lui, cu complicitatea găzduitoare și aromat-gulașist-gastronomică a lui **Gigi Tăuș et Co**, lucrurile au stat chiar mai bine decât înainte.

Astfel, în prima seară – joi 11 iulie - tocmai de dincolo de ocean a fost chemat dinspre umbroasele noastre cărări de munte, să deschidă derularea festivalieră, incomparabilul vrăjitor al ghitarei **Bill Frisell** în fruntea sextetului instrumental ce a inclus alături de protagonist un quartet de coarde – cu **Jenny Scheinman** și **Carrie Rodriguez** - violine, **Eivind Kang** - violă, **Hank Roberts** - cello –, plus percuționistul **Rudy**

Royston, laolaltă o veritabilă familie de muzicieni purtând genericul „Big Sur” aidoma titlului recentului album ale cărui piese compuse de lider, grupul le-a interpretat și la Gărâna în aplauzele meritate ale asistenței. A revenit cu bucurie pe podiumul gărânean indianul american **Charles Lloyd**, celebru saxofonist, flautist, taragotist, împreună cu indianul indian autentic **Zakir Hussain** la percuții diverse și cu percuționistul de culoare **Eric Harland**. Aniversat de cei peste treisprezece mii de spectatori care i-au cântat în cor „Happy Birthday” pentru ai săi 75 de ani împliniți, **Charles Lloyd** a oferit cu trio-ul propriu „Sangam” un program de aleasă ținută, ce a inclus compoziții semnate de **Lloyd** (inclusiv piesa-dedicație „Garana Woods”) și **Hussain**. Unind trecutul cu viitorul, ansamblul arădean „PREZENT” al bateristului profesor **Mario Florescu** (în componență profesorul **Radu Rotaru** la claviaturi și foarte tinerii percuționiști **Alex Florescu**, **Admin Bocșa**, **Bogdan Nica**, **Andrei Voica**, **Patric Cojorean**, **Vasile Boiciuc**) a continuat cât se

poate de poliritmic și policrom-timbral „ostilitățile festivaliere” ale primei serii / nopți sub cerul liber. Seară încheiată pe coordonatele virtuozității de un grup debutant la Gărâna, „Azara” condus de tânărul și talentatul pianist ardelean **Peter Sarosi**, tehnician surprinzător al claviaturii aflându-și aliați pe măsură: percuționistul cubanez **Gilberto Ortega Torres**, bateristul **Pál Gábor** și **Gyergyai Szabi** la gitară bass.

Tentante debuturi și în seara a doua, vineri 12 iulie: tânăra și energizanta vocalistă **Irina Popa** a compărut însoțită de grupul „The Sinners”, ce-i alătură pe compozitorul și pianistul brăilean **Cornel Cristei** – cu care solista a realizat în anul 2011 albumul discografic „The Dream” – și de arhitecții muzicieni (din vestitul grup „Basorelief”) **Iulian Mugurel Vrabete** – gitară bass, **Relu Bițulescu** – baterie, oferind un program bazat în chip precumpănitor pe compozițiile lui **Cornel Cristei**. Cunoștințe mai vechi dar cu intenții noi, într-o agregare norvegiano-britanică plus o contribuție ritmică italiană au fost măiastrul bass-ist **Arild Andersen**, saxofonistul **Tommy Smith**, bateristul italiano-norvegian **Paolo Vinaccia**, membrii acestui grup cultivând spre cinstea lor creații originale ale primilor doi instrumentiști menționați. Interpreta summum a vocalisticii românești de gen, **Luiza Zan** s-a implicat cu temeritate într-un „Project” admirabil, incluzându-i pe saxofonistul flautist și profesor american **Rick Condit** din Louisiana și pe doi redevabili interpreți ungari, ghitaristul **Gyrfas Istvan** și contrabass-istul **Berkes Balazs**, cu toți angajați în tălmăcirea intens creativă a unor notorii teme standard. Aplaudat cu ani în urmă la București dar evoluând pentru prima dată la

Gărâna, septuagenarul saxofonist britanic **John Surman**, nume de referință în avangarda jazz-ului european, a adus cu sine, spre interpretarea propriilor compoziții, o formulă quartet cu denotație evocator scandinavă „Valhalla” din care fac parte coechipierii norvegieni **Erlend Slettevold** - pian, **Terje Gewelt** - bass, **Tom Olstad** - baterie.

Și a venit seara a treia – sâmbătă 13 iulie – în care am trăit bucuria reîntâlnirii cu un excelent saxofonist, născut la Satu Mare dar crescut și format în Timișoara, **Peter Wertheimer**, emigrat în Israel din 1977 și estimat drept o valoare a scenei internaționale; el și-a alăturat trei coechipieri din Ierusalim – pianistul și orchestratorul **Nahum Perefercovici**, vulcanicul baterist **Guy Ben Barak** și **Edmond Gilmore**, tehnician de marcă al ghitareii bass considerat un veritabil urmaș al lui **Jaco Pastorius**. Se cuvine să constatăm că seara cea mai lungă incluzând nu mai puțin de cinci recitaluri scenice a fost una a pianiștilor... aceasta întrucât l-am apreciat pe un tânăr și nonconformist mânuitor al claviaturii / compozitor din Polonia, **Pawel Kaczmarczyk** și grupul propriu „Audiofeeling” (cu saxofonistul **Grzech Piotrowski**, bass-istul **Maciej Adamczyk**, percuționistul **Dawid Fortuna**), apoi pe **Dainius Pulauskas** considerat „copilul teribil” al pianisticii de jazz din Lituania dar și un înzestrat creator de teme, el evoluând împreună cu **Valerjus Ramoska** - trompetă și flugelhorn, **Rimantas Brazaitis** - saxofon tenor, **Alexdander Raichenok** - saxofon alto, **Domas Aleksa** - bass, **Linas Buda** - baterie. Și fiindcă la această ediție a Festivalului de la Gărâna a plouat cu muzicieni norvegieni, notăm prezența „în primă audiere” a trio-ului norvegian „In The Country” păstorit tot de un mânuitor al clapelor, **Morten Qvenild** (alături de el **Roger Arntzen** - contrabass, **Pal Hauskwn** - baterie) și prezența norvegianului **Bugge Wesseltoft**.

Seara epilog a Festivalului –

duminică 14 iulie – a derulat mai ales recitaluri de trio-uri instrumentale. Întemeiat în 2011, Trio-ul „JazzyBIT” alcătuit din **Teodor Pop** - pianist, organist, autor al tuturor secvențelor incluse în program, **Mihai Moldoveanu** - gitară bass, **Szabo Csongor Zsolt** - baterie, percuție a venit să întruchipeze cu talent și dăruire aspirațiile generației de tineri jazzman-i bănățeni. Tot multiplu de trei a fost combo-ul reprezentând sub genericul „The Crazy World” trei țări, Germania, Olanda și România însă reunind în fapt instrumentiști remarcabili născuți toți pe meleagurile noastre: saxofonistul

John Surman

Nicolas Simion, bateristul **Eugen Gondi**, ghtaristul **Sorin Romanescu**. Din dragoste și considerație pentru România în general și pentru Festivalul de la Gărâna în special, **Bugge Wesseltoft** a dorit să ofere, fără a cere să fie remunerat în plus, nu unul ci două recitaluri, cel de pian solo din seara a treia înainte amintit, iar în seara a patra o apariție în formula „The Electric Trio”, cu percuționistul american **Joe Claussell** și saxofonistul turc **Ilhan Erşahin**, pianistul vădindu-se deopotrivă un foarte inventiv compozitor. Într-un festival cu atâția nord-europeni, nu puteau să lipsească și exponenți ai jazz-ului suedez – context revelat în încheierea sărbătorii muzicale din Poiana Lupului de către Quartetul condus de bateristul, compozitorul, aranjorul **Magnus Öström**, fost

component al faimosului grup E.S.T., în actuala formulă de quartet figurând **Thobias Gabrielson** - gitară bass, bass-sintetizator, **Andreas Hourdakis** - ghtară, **Daniel Karlsson** - claviaturi.

Ca de obicei, am fost la Gărâna ca între prieteni, fie că este vorba de muzicienii oaspeți, fie de generosul, entuziastul și nu odată... răbdătorul public al Festivalului. Și tot ca între prieteni, ne-am numărat printre fericii martori ai unor relevabile acțiuni multi-culturale adiacente precum lansarea de cărți – „India Darshan” de **Iuliana Nalatan**, de expoziții de artă plastică – „Eyemazing Florilegium” - grafică și pictură de grup, „Happy Birthday Mister Chales Lloyd” - **Elisabeth Lili Ochsenfeld**, expoziții foto – „Primul Festival de Jazz Gărâna/Brebu 1997 – **Carmen Keilhofer**, ca și „Salonul de terapie culturală intensivă” cu prezența în Poiana Lupului a Ambulanței Culturale, un recital de saxofon solo dat de **Cătălin Milea** la „Art House”; în diminețile Festivalului au avut loc două deosebit de reușite recitaluri susținute de duo-urile **Nicolas Simion / Sorin Romanescu** și **Horia Crișovan / Adrian Schwartz Dinu** la Biserica din Brebu Nou. Desigur, nu puteau lipsi, grație standului „Andante Music” reprezentative discuri de jazz, între care „Sangam” al lui **Charles Lloyd**, „Big Sur” al lui **Bill Frisell**, „Complexity and Simplicity” cu **Pawel Kaczmarczyk**, „Searching For Jupiter” realizat de **Magnus Öström**. Ei bine, la actuala ediție și nu altunde a fost prezentată și oferită gratuit marelui public revista „Jazz Compas” și în formula printată, anterior existentă doar **on line**, publicație de care s-a ocupat **Cătălin Milea**.

Așadar – bucurii de iulie pentru un Festival **de neclintit...**

N. R. În plus, ca de obicei, Catena și Senso TV (care a filmat tot festivalul) au fost alături de organizatori, ca sponsori. Mulțumiri doamnei Anca Vlad!

Marius Țeicu – file de istorie

Oana GEORGESCU

Cu voia (și complicitatea!) protagonistului am răsfoit albumul său fotografic de amintiri... Inaugurăm

astăzi un mic serial, care se constituie într-o mică istorie, în care regăsim figuri importante ale genului, dintre care unele nu mai sunt printre noi. Este cazul

reputaților compozitori Mișu Iancu (cine poate uita "Iubirea-i doar o glumă" sau "Șoferul de la ONT"?) și George Grigoriu. Acesta din urmă, autor al zeci de șlagăre de neuitat, are la Brăila un festival internațional ce-i poartă numele, unde la ultimele ediții președinte al juriului a fost chiar Marius Țeicu. Acum 40 de ani, în 1973, Țeicu era pianist-corepetitor la clasa de canto

muzică ușoară de la Școala populară de artă din București, multe din marile vedete ale genului datorându-i mult lui și profesoarei Florica Orăscu; între acestea, Mirabela Dauer și Dida Drăgan. Din același an datează o altă imagine istorică, în care Marius Țeicu are alături trei dintre soliștii cu care a colaborat fructuos: Anda Călugăreanu, Aurelian Andreescu (din păcate ambii ne-au părăsit înainte de vreme...) și Olimpia Panciu. Doi ani mai târziu, obiectivul foto îl surprindea

pe compozitorul-interpret în culisele unui concert, împreună cu Zoe Câmpeanu (peste câțiva ani avea să fie ucisă cu focuri de pistol de soțul său în SUA, unde se stabilise!), Ion Dichiseanu, Olimpia Panciu, Gioni Dimitriu (actorul-prezentator s-a stins din viață în urmă cu câțiva ani), Mihai Constantinescu. În numerele viitoare vom continua să răsfoim împreună aceste emoționant pagini de jurnal...

Premiată la Sanremo!

Silvia LAPTEȘ

Cunoștință mai veche a cititorilor noștri, Viorela Stoian, 13 ani, din Piatra-Neamț a avut un sezon nu numai încărcat, dar și bogat în lauri. De departe cel mai răsunător succes l-a înregistrat la Festivalul Sanremo Junior, desfășurat, ca și cel fratele mai mare, pe scena aceluiași celebru teatru Ariston. Interpretând "live" melodia "Camino", reprezentanta noastră l-a impresionat pe dirijorul Freddy Colt și a ocupat locul al II-lea, cucerind și Premiul comitetului de organizare (președinte: Paolo

Alberti, director artistic: Riccardo Persico) la grupa 13-15 ani, deși a fost mezina categoriei. Aceeași melodie, lansată cândva de faimoasa cântăreață bulgară Lili Ivanova, i-a adus peste puțin timp premiul I la festivalul "May of Note" de la Czestochowa, Polonia. Înafara acestor două consacrări internaționale, foarte talentata

interpretă a continuat să colecționeze premii la toate manifestările importante din țară. Astfel, s-a clasat pe locul 3 la festivalul internațional "Star of song" de la Câmpulung-Muscel, iar la o altă competiție internațională aflată la prima ediție, "Hermannstadt", de la Sibiu, a câștigat premiul al II-lea la Interpretare, iar la Creație a dat viață piesei "Sunt iarăși la tine, mare!" (muzică și versuri Viorela Filip, orchestrație Jolt Kerestely), distinsă cu mențiune. La festivalul internațional "Euroritm" de la Gura-Humorului a fost distinsă cu 3 premii speciale, constând în invitația de a lua parte ca finalistă la festivalurile "Vise printre stele" (Cernăuți) și "Steaua Cernăuților", ambele în Ucraina, precum și la "Star Melody" de la București. Dar nu numai la Sanremo Junior a cucerit Viorela Stoian Italia, ci și la festivalul internațional "Miss Diva – Noi siamo il mondo", unde a devenit vice-miss la grupa 11-15 ani, între probe fiind cea de talent (unde,

evident, Viorela a cântat) și prezentarea unei ținute disco. De asemenea, simpatica micuță vedetă a făcut parte și din grupul "Children Forever", al asociației omonime din Piatra-Neamț, care a susținut un recital etno pe scena din Piața San Siro din Sanremo, unde a avut loc festivalul. Au urmat, cronologic, ipostaza de prezentatoare tradițională a festivalului internațional "Volare" de la Târgu-Neamț și cea de finalistă a concursului "Două inimi gemene" de la Chișinău. Ceea ce o singularizează și o onorează pe solistă este faptul că în ciuda palmaresului impresionant consideră că, înafară de aplauze, însăși participarea în seara de gală a unui festival este importantă,

implicit recunoașterea publicului și a specialiștilor, nu neapărat premiile ca atare. Viorela Stoian a terminat cu media 10 și coroniță clasa a VI-a la Liceul de artă "V. Brauner" din Piatra-Neamț, unde se pregătește cu profesoara Narcisa Pavel, iar în paralel urmează cursurile de pian la Școala populară de arte a Centrului pentru cultură "Carmen saeculare".

alături de Paolo Alberti

Indiscutabil, avem în micuța Viorela Stoian o... floare rară și o viitoare vedetă a muzicii ușoare românești!

alături de Freddy Colt

Flori de toamnă

Yvonne MENCIU

Nu mai e un secret pentru nimeni, am subliniat-o de altfel și noi de fiecare dată, că în provincie au loc de multe ori manifestări muzicale mai bine organizate, mai consistente, mai "cu miez" decât cele din Capitală. Explicația trebuie căutată pe de o parte în seriozitatea celor implicați, provincialii (nu-mi place deloc acest

termen) fiind mai sufletești și mai riguroși, iar pe de altă în faptul că, de multe ori, este vorba de truda și implicit de pregătirea unui an întreg,

Alesis

având de-a face cu spectacole aniversare, încununând eforturile și imaginația celor 12 luni. Iar când este vorba și de tradiție, succesul este asigurat. Așa stau lucrurile cu manifestările culturale "Zilele municipiului Moinești", ajunse la ediția a 6-a și desfășurate în fața a 7-8 mii de spectatori la orele de vârf, pe stadionul orașului (unde echipa locală de fotbal are mari șanse ca de anul viitor să evolueze în divizia B!). Tânărul primar, ing. Viorel Ilie,

Porumbescu, Piazzola, Brahms. De asemenea, amplul festival-concurs internațional (au participat și valoroși concurenți din Bulgaria și Republica Moldova) de muzică și dans popular pentru copii și tineret "Moineșteanca". Se înțelege, participarea cea mai

Anastasia Lazariuc

numeroasă a publicului a fost în ultimele două seri, când pe lângă talentate speranțe locale, soliști, formații rock, dansatori sau cvintetul vocal de muzică ușoară "The Divas" (măi, să fie!) au apărut la rampă nume îndrăgite. Astfel, pe scena profesionistă pusă la dispoziție de "Axial Music" (Florin Lupancu), cu două ecrane, sonorizare bună și lumini de calitate s-au perindat vedete din diverse genuri muzicale, într-o diversitate apreciată de publicul venit și din alte localități. Din Republica Moldova au evoluat Nicolae și Isidor Glib, tată și fiu, dar și artiști din orașul Cantemir, înfrățit cu Moinești, Gheorghe Nichiforeac și ansamblul "Codrenii". În sfârșit, în urma sugestiilor noastre din anii

Deep Central

anteriori, poate, muzica ușoară n-a mai fost ocolită (ar fi de dorit însă ca fiecare seară să includă un recital de gen!): Mirabela Dauer și Raoul și-au dovedit uriașă popularitate, fiecare refren fiind reluat în cor de miile de spectatori. N-au lipsit marile șlagăre compuse de Vasile Vasilache, Ionel Tudor, Marian Nistor, Raoul, în cazul acestuia din urmă fiind vorba și de titluri de pe recente albume "Balkanic" și "Îți mulțumesc", finalul găsindu-i pe cei doi alături, pentru câteva gustate duete. Și pentru că am amintit de aceste albume, întâmplarea a făcut ca Mirabela și Raoul să se întâlnească pe stadionul din Moinești cu doi dintre colaboratorii lor permanenți în ceea ce privește

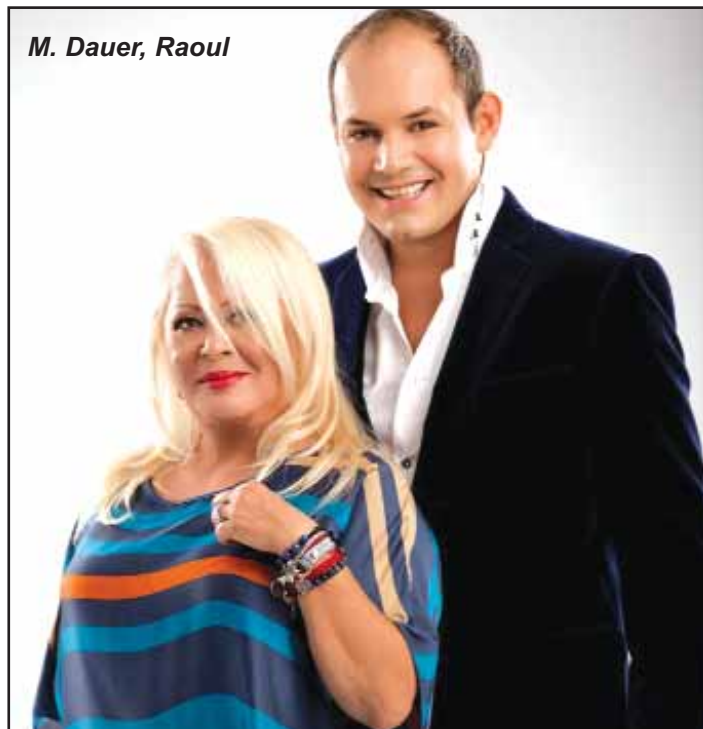
G. Dorobanțu, A. Rășmeriță,
A. Canareică, Al. Jula, C. Rădulescu

înregistrările, mixajul, backingul vocal. Este vorba de componenții duetului dance de mare succes Deep Central, George Călin (fostul coleg al Anamariei Ferentz în Demmo) și Doru Todoruț (lansat la ProTV în show-ul "Popstars", fost apoi la trupa Bliss, dar și actor în telenovela "Numai iubirea"). Trupa Deep Central a luat ființă în 2006, în acest timp marcând colaborări fructuoase nu numai cu Raoul, dar și cu Sistem sau Xonia. Din incendiarul recital al celor doi n-a lipsit nici unul din hit-uri: "Cry It Away", "Russian Girl", "In Love" (locul 1 în Romanian Top 100 și în clasamentele din Bulgaria), "Music Make Me Free", "Speed of Sound", ovații însoțind mai ales "Sus, până la cer" (succesul din acest an) și mai ales superbul cântec din 2012, "O stea". Anda Adam, "Selecta" venită direct de la aeroport, după un concert în Italia, a atras toate privirile, alături de dansatoarele sale, prin costumațiile provocatoare. Cunoscutul impresar Florin Nedelcu a însoțit-o ca de obicei pe una dintre artiste sale de bază, Anna Lesko: frumoasă, incitantă, cu două dansatoare talentate, interpreta a fost parcă mai "cuminte" decât altădată, dar recitalul ei a fost la fel de gustat. O adevărată isterie, și prin prisma difuzării masive la posturile de radio a piesei "Bagă bani", a

provocat Puya, deși acesta se cuvenea să respecte ora la care fusese programat de gazde. Pe numele său real Dragoș Gărdescu, a debutat la 16 ani, pentru ca la 18, în 1997, să fie deja faimos prin albumul "Băieți de cartier", cu trupa La Familia. În egală măsură actor de film, Puya a cules aplauze cu titluri cum ar fi "Undeva în Balcani", "Change", "Sus pe bar", "Americandrim", "Vestul sălbatic", "Haos", "Nimic nu e nou", "Nicăieri nu-i ca acasă" și, de actualitate, "Maidanez". Finalul a fost cu adevărat apoteotic (nu ne referim, firește, doar la focurile de artificii), primarul Viorel Ilie așezând inspirat pe ultima poziție una dintre cele mai valoroase formații ale noastre, Vunk, premiată de altfel și de revista "Actualitatea Muzicală" a Uniunii Compozitorilor pentru calitatea indiscutabilă a muzicii și a textelor, acestea din urmă niciodată banale, ci fie cu implicare socială ("Vreau o țară ca afară"), fie impregnate de umor și fină ironie ("Regele șoselelor", "Prăjitura cu jeleu", "Doi somnambuli"), ca să nu mai vorbim de minunatele cântece de dragoste ("1000", "O ultimă dorință", "Baladă pentru o minune", "Lângă inima ta vine inima mea"). Meritul indiscutabil aparține liderului trupei, Cornel Ilie, autor în egală măsură de muzică de film ("Pescuit sportiv") sau al unor hit-uri pentru Andreea Bălan, Keo, Dana Nălbăru, Maria Radu. Asociindu-și și un fantastic joc de lasere adus din Anglia, membrii formației Vunk au făcut să cânte și să danseze un stadion întreg, nelipsind piesele de mare succes "Pleacă!" (se putea fără ea?), "Independent", "Noi o scoatem la capăt", "All Too Young", "Iubire cu împrumut", "Dau alarma", "Artificii pe tavan", "La orice oră", "Așa, și?" (cu videoclip de ultimă oră).

Un alt spectacol de înaltă ținută artistică a fost organizat de cunoscutul promotor Dorin Irimia în

M. Dauer, Raoul

ambianța mai puțin obișnuită, dar selectă și aristocratică, a Castelului Cantacuzino de la Bușteni. A

fost un adevărat show internațional, deschis chiar de invitatul de onoare, cântărețul italian Enrico: originar din Calabria, a cochetat de două ori cu festivalul de la Sanremo și a fost adus pentru prima oară în România de Ion Caramitru. Dotat cu o voce excepțională, Enrico a încântat printr-o adevărată călătorie în timp, parcurgând cu lejeritate toate marile epoci ale șlagărului italian. Adorabili copiii din ansamblul

560 de ani de atestare documentară, timp de 8 ore estrada de pe stadion găzduind artiști îndrăgiți, cum ar fi Valeria și Traian Ilea, Mihaela și Ciprian Istrate, Dorin Pinte, Laura Oltean, solistele de muzică ușoară Nicole și Timea. N-au lipsit nici aici artificiile (de ce ar fi Chiherul secular mai prejos?), coordonate ca de fiecare dată de fiul devotat al comunei, cunoscutul Ioan Matei. Și dacă tot vorbim de artificii în comune și de

“Mugurelul” din Râșnov, condus de Dana Corboș, în coregrafia lui Gică Popa, după care a “explodat” temperamentul Alexandru Jidveianu (pe numele real... Elek Laszlo!), descoperit de cunoscuta realizatoare TV Florentina Satmari și câștigător, între altele, al concursului “Maria Tănase”. Anastasia Lazariuc a fost, ca de fiecare dată, fascinantă prin feminitate, sensibilitate, gingășie, calități ce au pus în valoare repertoriul său unic. Dimensiunea internațională a fost completată de valorosul artist Radu Captari, absolvent al Conservatorului din Chișinău, cu masterat la acela din Moscova. Dirijor (a activat mult timp la Teatrul Evreiesc de Stat din București), compozitor, actor, chitarist, acesta excelează în marele repertoriu rusesc, ajutat și de calitățile sale vocale remarcabile. Meritul lui Dorin Irimia este acela că aduce în prim-plan artiști pe nedrept, dacă nu uitați, atunci prea puțin utilizați; este cazul frumoasei Miki (fostă “de la Kpital”), care sub numele ei real, Mihaela Marinache, a apărut cu succes de 2 ori pe scena festivalului de la Mamaia și care astăzi, alături de senzualele sale dansatoare, abordează contaminant orice gen muzical. Mutându-ne în alte zone ale țării, să consemnăm că și în localități mai mici, datorită unor oameni inimoși, pasionați, se pot organiza spectacole de mare calitate. De pildă în com. Chiheru de Jos, jud. Mureș, unde primarul Emanoil Hurdugaci ne invită an de an să ascultăm muzică bună în ambianța de rară frumusețe a acestor meleaguri. De această dată s-au sărbătorit

primari de toată isprava, se cuvine amintit aici la loc de cinste, ca și Hurdugaci, un alt edil cu dragoste față de muzică și de artiști: e vorba de Adrian Răsmeriță, de la Nămolosa (localitate istorică), jud. Galați. Este absolut uluitor câte vedete autentice, anunțate ca la carte, printr-un afiș color, a putut acesta reuni într-un show cum nu prea vezi nici pe marile scene din Capitală: Alexandru Jula, Gabriel Dorobanțu, duetul Alesis, Carmen Rădulescu, Alexandra

Canareica, formația Nemuritorii, Mandola Munteanu! Totul cu sunet și lumini “ca la oraș”, spre uimirea localnicilor, obișnuiți cu “țepele” pe care le dau diverși “impresari” veroși, specializați în păcălirea credulilor, în

absența unei legislații ferme. Și pentru a nu-i întrista prea tare pe bucureșteni, încheiem salutând cele două seri de excepție organizate în Capitală de Lucia Cherecheș într-o ambianță de vis, în care și-au pus talentul în valoare Nicola, Alexandru Jula, Radu Ilie, Alexandra Canareica, trupa de dans “Rebel”. Concluzia noastră: uite că se poate!

Marii premii în Turcia și Bulgaria

Oana GEORGESCU

Recent, artiștii Operei Comice pentru Copii au susținut un nou turneu internațional, în Turcia și Bulgaria și au revenit în țară cu cele mai importante premii acordate în cadrul celor două mari festivaluri internaționale la care au participat. Astfel, numărul distincțiilor internaționale se ridică acum la 20, pe lângă cele 30 de premii naționale aflate deja în palmaresul binecunoscutei instituții, care se pregătește acum de deschiderea unei noi stagiuni la Sala Giulești.

După ce au fost recompensați cu înalta distincție Certificat of Excellence și calificativul Excellent la Mediterranean Culture and Art International Festival 2013 din Kepez, Antalya (Turcia), tinerii artiști au fost

pe membrii juriului internațional să le acorde Marele Premiu al Festivalului, Orfeul de Aur (Grand Prix „Golden Orpheus”).

Ansamblul Operei Comice pentru Copii condus de Smaranda Oțeanu Bunea a devenit astfel membru cu drepturi depline al Euro Folk Academy și va reprezenta România la Campionatul Mondial de Folclor - World Folk 2014. *”La acest festival, impresionant prin desfășurarea de forțe și organizare, au evoluat ansambluri din Europa care s-au prezentat cu muzică etno, cu folclor arhaic sau cu folclor clacisizat. Toți au respectat rădăcinile folclorului autentic. Valoarea artiștilor Operei Comice din București a fost unanim recunoscută și apreciată de*

public în primul rând, dar și de membrii juriului. Au meritat din plin Marele Premiu!” – ne-a spus Nikolov Kaloyan, directorul EAFF (European Association of Folklore Festivals) și organizator al Euro Folk 2013. Considerat ”Numărul 1” în Europa, la acest festival participă anual între 9.000 și 15.000 de muzicieni, interpreți și dansatori din toată lumea. Este transmis sau preluat de peste 50 de posturi de televiziune și, prin intermediul World Wide Internet Television ”Euro Folk”, este transmis live și online pe tv.eurofolk.com. Programul Black Sea Fest - Euro Folk 2013 a inclus mai multe categorii și secțiuni: dansuri și cântece tradiționale, ansambluri, cântece populare, interpreți și soliști (muzică și dans), cântece vechi și române. La fiecare dintre acestea s-au acordat Premii, dar Marele Premiu ”Orfeul de Aur” a recompensat evoluția celei mai valoroase trupe de artiști din Festival, Opera Comică pentru Copii din București. Din distribuție au făcut parte soliștii Oana Șerban, Roberta Enișor, Jenyfer Dumitrașcu, Lucia Racoveanu și Bogdan Șerban și ansamblul de balet alcătuit din Alexandra Corneanu, Theodora Munteanu, Andreea Soare, Claudia Iagăr, Alis Birjovanu, Sabina Chirilă, Andy Ardeleanu, Mihai Pricope, Daniel Manea, Octavian Iuga, Mircea Ioniță și Andrei Dogaru.

răplățiți cu Grand Prix „Golden Orpheus” – Marele Premiu ”Orfeul de Aur” – la cea de-a X-a ediție, jubiliară a Black Sea Fest - Euro Folk 2013. Acest eveniment s-a desfășurat în Bulgaria, la Primorsko și Kiten din provincia Burgas. Programul artistic alcătuit din cântece și dansuri românești, costumele, aplombul, valoarea, dar și succesul de care s-au bucurat de fiecare dată artiștii români i-au determinat

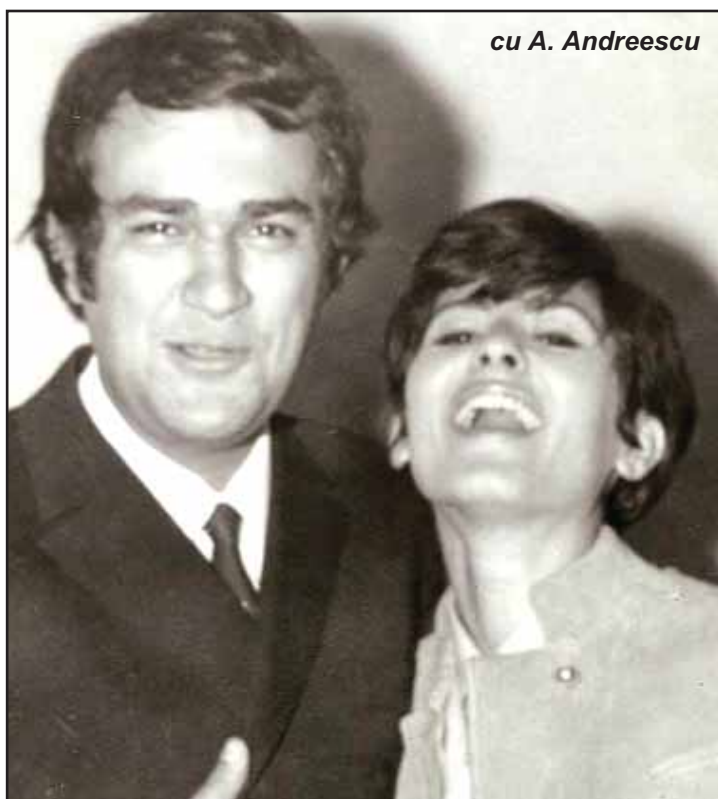
Primul “Cerb de aur” românesc (III)

Octavian URSULESCU

După cum aminteam anterior, deținătoarea primului “Cerb de aur” cucerit de România (și singurul

la cele patru ediții ante-decembriste), Luminița Dobrescu a fost propulsată în elita vedetelor genului de foarte tânără, grație șlagărelor scrise special pentru ea de George Grigoriu sau de Paul Urmuzescu (“La anii

cu A. Andreescu

mei”, 1966), acesta din urmă fiindu-i și naș de cununie. Succesul îi aduce melodii din partea a numeroși creatori: Temistocle Popa, Edmond Deda, Ion Cristinoiu, Mișu Iancu, Aurel Giroveanu, H. Mălineanu, Viorel Antoniu Butnaru, Bujor Mișcuția, dar în egală măsură preia, în versiuni românești (pe atunci nu era permis ca un interpret român să cânte la radio sau TV într-o limbă străină, ceea ce încep a crede că nu era o măsură chiar atât de rea, văzând astăzi stâlcilele penibile ale unor hit-uri, din partea unor pseudo-star-uri de nouă generație), diverse șlagăre internaționale. Dar în film, atunci când scenariul o cerea, lucrurile se schimbau: în 1969 Luminița Dobrescu își face debutul în film, interpretând o melodie în limba franceză în pelicula “Pantoful cenușăresei”, în regia lui Jean Georgescu. În anul 1968 reprezintă România la Festivalul mondial al tineretului de la Sofia, unde cucerește medalia de bronz, iar la casa de discuri Electrecord îi apar, la scurte intervale, trei discuri de format mic. Toate acestea îi asigură un loc privilegiat în volumul “Parada muzicii ușoare românești”, semnat de compozitorul Edmond Deda (1968, Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor). 1969 este anul în care începe să colaboreze cu Teatrul satiric-muzical (așa se numea pe atunci) “C. Tănase”, perioadă de

In Israel, cu A. Călugăreanu și Ovid Teodorescu

care-și amintește cu mare plăcere: “Cu Teatrul “C. Tănase” am colaborat în stagiunile 1969 și 1970, fără a fi angajată, ci doar aveam apariții cu micro-recitaluri, ca vedetă invitată. Era cu totul altceva decât o emisiune de televiziune sau un spectacol oarecare de muzică ușoară, fiindcă serile de la “revistă” erau pline de farmec, publicul era parcă altfel, îl simțeam foarte aproape, colabora pe deplin cu noi, cânta cu noi, suferea cu noi, eram ca o mare familie. Pe vremea aceea starul “number one” era actorul Mircea Crișan, el era sufletul serii, el ținea publicul nedespărțit de noi, soliștii, colora spectacolul cu umorul lui inconfundabil și

cu bancurile care făcuseră epocă. Acest mare și neuitat comic al teatrului românesc de revistă (a făcut și film), stabilit de mulți ani în Germania, edificase un anumit cult în fața publicului, ceea ce sigur nu era pe placul autorităților vremii. Acolo, la "Tănase", am colaborat cu artiști pe care nu-i voi uita niciodată: Ilinca Cerbacev, Ovid Teodorescu, frații Mentzel, Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu, Horia Moculescu, Sorina Dan (a fost soția lui Mircea

Crișan), Gigi Marga (stabilită în SUA), Cristian Popescu, Anda Călugăreanu, Anca Agemolu, Pompilia Stoian (ambele locuiesc acum în Germania), Gică Petrescu, Nicolae Nițescu, Fărămiță Lambru și mulți, mulți alții. Unii nu mai sunt în viață, dar toți rămân repere solide ale divertismentului din anii '60 - '70, unii chiar și ulterior. Teatrul "C. Tănase" constituia un fel de "piatră de hotar", de examen obligatoriu pentru soliștii de muzică ușoară,

căci spectacolul de revistă era special, trebuia să faci show, nu doar să vii și să cânti o piesă oarecare, de aceea nu era deloc ușor să reușești pe o asemenea scenă. Era un fel de "Olympia", din Paris (unde de altfel avea ulterior să repurteze un imens succes), de aceea pentru mine a fost o experiență care mă duce cu emoție și nostalgie cu gândul la acele seri de neuitat..."

George Natsis alături de Steve Vai

Anca BUJOR

Noutățile din activitatea cunoscutului compozitor, dirijor și aranjour au fost numeroase în ultimele luni. În vară, în urma aprecierilor de care s-a bucurat în urma concertului de la București de anul

Rusia, Polonia, Italia și Spania, turneul încheindu-se cu un concert de zile mari la Arenele Romane din București. Practic, a fost o premieră, fiind prima oară când Steva Vai face un turneu (doar concerte izolate, pînă acum) alături de o orchestră de rock simfonic. Concertul a durat în jur de 140 de minute, fiind unul extrem de spectaculos. La Ravenna reprezentația a avut loc în cadrul unui festival internațional patronat de Riccardo Muti, unde au mai evoluat Yo Yo Ma și Martha Argerich. Piese au fost orchestrate de Vai, împreună cu diverși orchestratori americani. Iată cîteva din titlurile orchestrate special pentru acest turneu: "Racing the World", "Velorum", "Whispering a Prayer", "Brangkok and the Fire Garden Suite" (o suită în 5 părți de circa 20 de minute, apreciată de dirijorul nostru drept "o lucrare foarte grea și spectaculoasă"). "Au fost piese orchestrate special pentru acest turneu, iar orchestra a

sunat grozav. Cît despre Steva Vai, este un muzician extraordinar și un om foarte modest. Pentru mine a fost o experiență unică" - ne-a declarat George Natsis. De asemenea, compozitorul a fost implicat în proiectul ambițios al lui Marcel Pavel de la Sala Palatului, "Very Classic", care a avut două părți: una clasică (cu arii, canțonete) și o alta pop-sinfonic (de circa o oră), orchestra și corul (160 de persoane!) fiind dirijate de Natsis. A fost un spectacol de ținută, cu

trecut, a întreprins alături de faimosul chitarist Steve Vai un turneu, în postură de dirijor, în fruntea unei orchestre de 43 de persoane, toți români! Peste hotare au avut loc reprezentații la Moscova, Sankt-Petersburg, Wrocław, Trieste, Ravenna, Roma și Madrid, așadar în

un repertoriu pe măsură: "Adaggio", "Belle", "You Raise Me Up", "Il padrino", "Caruso" și, normal, "Frumoasa mea" a lui Ovidiu Komornyik.

Un cântec, un destin

Octavian URSULESCU

Nu știm a se mai fi făcut așa ceva în România, ca o vedetă să se pună integral la dispoziția fanilor și încă timp de 3 zile! Asta a reușit Paul Ciprian Surugiu – Fuego pentru reprezentanții numeroaselor sale Fan-Cluburi. Pentru a evidenția dragostea de care se bucură artistul, să notăm că au venit admiratori nu numai din țară (evident, înscrierile s-au sistat rapid, altminteri i-ar fi trebuit un stadion, nu doar “Taverna romana” de la Vălenii de munte!), ci și din Anglia, Canada, Ucraina, Republica Moldova! Evenimentul “Un cântec, un destin” a fost inițiat de casa de discuri Euromusic și de Asociația culturală “Regal d’art” și a

pentru invitați), o implicare decisivă dovedind doamna Elena Stoica, sponsor principal (Proxima moda-Lulyon, Tricotton Junior), realizatoare a multora dintre costumele de scenă ale artistului. Alți parteneri importanți au fost Murighiol Puflene Resort, Ana Hotels, Casa Panciu. Cele 3 zile au fost de poveste, presărată cu zeci

Moldova, regizor Oleg Butnaru, seară de karaoke, vizitarea muzeului “N. Iorga”, acolo unde s-a filmat întreg DVD-ul “Mi-e dor de tine, mamă”, dedicat marelui prieten al lui Fuego, poetul Grigore Vieru. De asemenea a existat un concurs incitant, dotat cu premii, cu întrebări din viața și cariera lui Fuego. Nu că fanii prezenți n-ar fi

cunoscut toate răspunsurile, dar a fost o ocazie de a rememora câteva momente esențiale din cariera de exact 20 de ani a lui Fuego, cu debut la festivalul de la Mamaia în 1993, sub “aripa” compozitorului George Grigoriu: semnarea decretului, de către președintele Nicolae Timofti, prin care i se acorda titlul de Artist al poporului al Republicii Moldova (chiar de ziua de naștere a interpretului, pe 23

de surprize pentru emoționații fani care dobândiseră șansa de a sta alături de idolul lor. Între acestea premiera piesei “Stea”, concepută

august 2012); titlul melodiei cântate în duet cu Mirabela Dauer (“Privește-mă”); facultatea pe care a absolvit-o protagonistul (Actorie, la Universitatea Ecologică); prima distincție importantă (premiul II la prima ediție a festivalului “Aurelian Andreescu”); numele compozitorilor importanți care au scris pentru el, înafară de G. Grigoriu (Jolt Kerestely – album în curs de finalizare, Marius Țicu, Ionel Tudor, Viorel Gavrilă, Petre Gălușanu); autoarea șlagărului “O căsuță la marginea satului” (Marina Voica) și multe, multe altele... Artistul a oferit celor prezenți, în prima seară, pe ecran sau “live”, cântece mult-așteptate: “Ți-am adus un măr”, “Numai tu”, “Lavanda”, “Cât de frumoasă ești, femeie!”, “Imnul neamului”, “Stea”, “Iubire”, iar în seara a doua a trecut în revistă toate marile sale hit-uri, gravate pe mai bine de 27 de albume. Au fost evocați toți cei care i-au marcat cariera, de la George

beneficiat de o logistică pe măsură (roll-up-uri, bannere, sunet de calitate, program tipărit, lămpioane lansate în noapte, cadouri diverse

special pentru eveniment, proiecția videoclipului cu melodia “Iubire” de Eugenia Carabuț Andrieș (muzică și text), filmat în Republica

Grigoriu, Grigore Vieru, Carmen Aldea Vlad, Nicolae Dabija (memorabilă rămâne aserțiunea academicianului de la Chișinău: "Îmbrățișându-l pe Vieru, Fuego a îmbrățișat Basarabia") la Irina Loghin, Lili Bodu, Rodica Elena Lupu, Elena Stoica, Doina Levintza. Cum frumos spunea cineva: "Pe toată paleta diversă, de oameni și destine, de amatori și artiști adevărați, mediocri sau profesioniști, un loc aparte lângă pensula portativului îl ocupă, fără îndoială, artistul Fuego. Paul Ciprian Surugiu este picătura care a dat muzicii românești acea voce caldă, cu nuanțe de romantism și cu o calitate existențială pentru orice interpret, pe lângă muncă și talent: sensibilitate. Drumul sinuos l-a parcurs cu speranța la braț, cu harul în buzunar și cu un imens cufăr de dorințe și vise, care au ajuns să fie sursa de inspirație pentru cântecele rememorate de vreme și pentru întregul său repertoriu". Colaboratori apropiați: Valentina și Cristian Herța (care au filmat pentru emisiunea "Familia Favorit", prezentată chiar de Fuego), Narcis Avădanei, Costin Lungoci. Dar despre acest artist extraordinar, de numai 37 de ani, despre noile confirmări ale talentului său vom reveni în curând cu un nou articol.

Flash

Mihai ANTON

Albumul "I Jazz Wanna Be with You" reușește să înglobeze fiecare trăsătură a stilului **CUANTUNE** conturat în cei 3 ani de existență, integrând într-un mod omogen elemente diferite de Jazz, Funk, Soul, Electro, Hip-Hop, IDM și Chillout. Piese ce apar pe acesta sunt ca o înșiruire de povești ce descriu, în etape, viața unui cuplu de tineri îndrăgostiți. Pe album apar ca invitați artiști din România și nu numai, precum AG Weinberger (chitară), Jon Oskar Stenmark (trompetă - Suedia), Liviu Negru (chitară), Harvis Cuni Padron (trompetă - Cuba), Louis Palomino (safoxon - Cuba), Cvartet Capriccio, Alex Jaxx (saxofon) și Freakadadisk.

PAVEL STRATAN a lansat videoclipul celui mai recent single al său - "Tango", produs de Cat Music.

Ionuț Vasilache - compozitorul piesei și echipa de producție a clipului Evil Twin Production în frunte cu Spike s-au numărat printre invitații cărora Pavel le-a oferit un adevărat spectacol, în care "tangoul" i-a fermecat pe toți cei prezenți. Single-ul și videoclipul "Tango" povestesc, în stilul unic și inconfundabil al lui Stratan, evoluția unei povești de dragoste dintre un romantic "el" și o foarte modernă

"ea", modelul Crina Barbu - pentru care răspunsul la întrebarea laitmotiv a piesei se regăsește fie pe Facebook, fie într-o mașină decapotabilă sau pe o insulă din Hawaii.

DJ-ul **CHRIS MAYER** i-a cooptat pe Nick Kamarera și pe Raluka pentru un hit cu ritmuri euro-dance și versurile catchy - "RePlay". Întrebați de direcția muzicii în momentul actual din România, care face trecerea de la soft pop la reggae sau dance, ni s-a răspuns: "Muzica se reciclează, trend-urile revin după un anumit ciclu. Am avut 2-3 ani de invazie a muzicii dance, acum avem reggae

și mă bucur că mulți artiști care își începuseră cariera cu piese în limba română și-au adus aminte de identitatea lor artistică - Connect-R, Alex, Anda Adam etc, artiști cărora le stă foarte bine cu piese în limba română. Artiștii români sunt din ce în ce mai prezenți în topurile internaționale, avem artiști foarte competitivi, talentați. Ne lipsește puterea financiară a Statelor Unite, dar compensăm prin *dulceața* din piesele românești".

Krypton Reunion

În acest interviu, Eugen Mihăescu vorbește despre trecutul, prezentul și viitorul trupei Krypton.

În 2012 ați refăcut trupa Krypton în formula veche - Krypton Reunion. Spuneți atunci că ați făcut acest lucru pentru că vroiați să vă întoarceți la rădăcini. Ce reprezintă aceste rădăcini pentru voi?

Mi-am dorit foarte mult să mai cântăm „odată” împreună în aceeași formula „de aur”, considerată ca atare de mass-media, formula ce avea să-i includă pe Lupu „Lapi” Răzvan-drms, Sorin Voinea, Gabi „Guriță” Nicolau, Eugen Mihăescu-chit, și în „locul” lui Dragoș Docan... Cătălin Fotin-bass. Băieții au fost foarte încântați de această revedere după aproape 20 ani și repornind „motorul”, nu ne-am oprit doar la o „cântare”,

ci au fost mai multe...! „Rădăcinile” pentru mine au însemnat cei mai frumoși ani, cea mai importantă etapă din cartea trupei KRYPTON...

Se spune că nimic nu e întâmplător, probabil nici reîntâlnirea voastră. Cum s-a petrecut și după câți ani te-ai reîntâlnit cu „Guriță” pe aceeași scenă?

După aproape 20 ani din nou împreună... Da, cu siguranță nu a fost întâmplătoare reîntâlnirea noastră... Trecând prin multe etape KRYPTON am ajuns la ideea că, evident, cea care a conturat cel mai bine stilul nostru și ne-a dat „aripi” a fost combinația cu „Guriță”, unul dintre cei mai buni soliști rock autohtoni! Aveam pregătit un proiect de reîntoarcere în zona rock-neo clasic, proiect intitulat EMG. După câteva luni bune, mi-a venit ideea să reînființăm KRYPTON-ul, mai ales că în repertoriul proiectului EMG existau piese scrise pe cele două albume de referință ale trupei KRYPTON – „Fără teamă” și „Lanțurile”. Așadar EMG devenise „o momeală” la adresa vechilor colegi...!

După relansarea în formula Krypton Reunion, ați început acest nou proiect, Krypton Unplugged, care „funcționează” în paralel cu formula completă a trupei. În formula Unplugged sunteți doar voi și Teodora. Ce ați vrut să demonstrați publicului prin proiectul Unplugged?

Am știut de la bun început că vechii noștri prieteni - Lapi și Sorin Voinea sunt „prinși” în proiecte ce funcționează de ani de zile foarte bine: Ștefan Bănică, VH2, Mircea Baniciu, Nicu Alifantis și realizăm că nu pot pune KRYPTON-ul pe prim-plan, incluzând aici programul de repetiții, concerte, apariții tv, ședințele-foto, interviuri, presă, etc. Este de înțeles cazul lor, când trăiești doar din muzică! În continuare ne dorim să realizăm împreună un album-compilație cu cele mai reprezentative piese de pe albumele „Fără teamă” și „Lanțurile”... Problema pe care o avem de atâta timp este lipsa unui sponsor ce să susțină producția acestui album: KRYPTON Reunion...

„Nașterea” proiectului Krypton Unplugged s-a realizat și din nevoia de a încerca doar cu o chitară, o voce și o violă (Teodora Dragomirescu) să readucem piesele noastre în sălile de concert, acolo unde Reunion-ul din „n” condiții nu poate participa...! Am încercat acest „pas” și ne-a reușit la foarte scurt timp! Reacțiile au fost foarte pozitive și au urmat multe concerte în această formulă!

Cum ați ales-o pe Teodora?

Alegerea îmi aparține! Dorind foarte mult să avem o colaboratoare în acest proiect-acustic, am căutat printre violoniste pe cineva care să înțeleagă repede stilul și vibrația conceptului nostru. Teodora Dragomirescu ne-a confirmat opțiunea într-un timp foarte scurt, învățând toate piesele noastre!

Ați avut deja concerte în formula de trei.

Cum a primit publicul noul sound, un sound acustic?

Într-un timp foarte scurt: concertele prin cluburile din țară, aparițiile tv, ședințele foto pentru mass-media și semnarea unui contract cu agenția RoART pentru susținerea unui turneu în Europa ne-au impulsionat să concepem un album acustic, album realizat și produs doar de mine și de „Guriță”.

După 2 single-uri a venit momentul lansării albumului, care va începe printr-un turneu în străinătate. Cu ce gânduri așteptați acest turneu?

Cu siguranța acest turneu îl așteptam încă din luna ianuarie, când a fost semnat contractul...! Este foarte important pentru orice artist să întâlnească, dincolo de granița țării, fanii, melomanii, generațiile contemporane ce iubesc și cântă odată cu noi, muzica noastră! Lansăm acest album, intitulat „O PARTE DIN NOI”, pentru prima dată departe de „casă”, în diaspora, cu gândul că ascultând muzica noastră vor redescoperi Krypton-ul vechi, dar și pe cel nou! Acest album este primul material-acustic din „biblioteca” KRYPTON și cel de-al zecelea album din patrimoniul nostru...!

Când ați revenit în țară a fost și o lansare oficială, la București. Vorbiți puțin despre acest moment și despre piesele incluse pe album.

Da, la lansarea albumului „O PARTE DIN NOI”, la „Hanul cu Tei” au venit toți prietenii noștri să sărbătorim această „naștere”, cât și faptul că după aproape 20 ani eu și „Guriță” suntem din nou împreună și încercăm să revenim pe piața rock atât în varianta acustică, cât și cu Krypton Reunion, unde împărțim aceeași bucurie alături de „Lapi”, Sorin Voinea, Dragoș Docan, Cătălin Fotin.

După orice lansare de album urmează un turneu de promovare în țară. Veți pleca să cântați în concerte?

Încercăm să promovăm acest album acustic în următoarele luni, prin câteva turnee prin țară cu gândul că la scurt timp, putem ajunge și cu varianta „full-electric”...! Sper să se-nțeleagă foarte bine că „o mână o spală pe alta...!”, iar prin toate concertele Krypton Unplugged încercăm să redeschidem poarta pentru Krypton Reunion! Evident știm cu toții că o trupă cu mai mulți membri implică costuri mai mari și regia producătorului de evenimente este mult mai „substanțială”...! Despre acest capitol vom vorbi în alte interviuri...!

Voi sunteți rockeri cu ștate vechi în peisajul muzical autohton. Privind în urmă la tot ce ați făcut împreună, ce vi se pare reprezentativ pentru Krypton?

„Copiii” noștri... cele mai frumoase realizări:

albumele ce au dat nume trupei – „Fără teamă”, „Lanțurile”, anii ce ne-au ținut împreună pe scenele țării conturând o atitudine încă vie, celor ce-și mai amintesc de etapa „Guriță”.

Cum ați defini rock-ul? E doar un gen muzical, e o stare de spirit sau chiar un mod de viață?

ROCK-UL pentru mine: „Modus vivendi...!”

E. Mihăescu

Regăsindu-l pe „Guriță”, cât și reînființând Krypton-ul cu vechea formula „de aur” - cea de acum 20 ani, am afirmat că vreau să ies la „pensie” de la ROCK și nu de la pop! (Simona RUS)

Femina

La sfârșitul lunii august 1983, **MARINA FLOREA** cucerea Trofeul festivalului de la Mamaia, impresionând juriul în special cu piesa în primă audiere „Marea mea iubire, marea” de George Grigoriu. Pe coperta albumului „Steaua iubirii”, editat în 2001, cunoscuta realizatoare TVR Aurora Andronache (cât de mult ne lipsesc asemenea oameni de valoare la ora actuală la postul public de televiziune!) nota: „Puțini au intuit în fetița timidă și delicată care a debutat în 1983 cameleonica personalitate a artistei complexe de astăzi. Valențele vocii, talentul ei interpretativ și scenic, pe care le-a dezvoltat cu fiecare apariție, nu au încetat să surprindă și să încante atât publicul, cât și pe specialiști. În avalanșa de diletantism și vulgaritate pe care o îndurăm, mai dorim să ascultăm și muzică. Dar

muzica SE CÂNTĂ. Și puțini au acest „har de la Dumnezeu”. Marina Florea este printre cei aleși!”. La 30 de ani de la fulminantul său debut, artista a avut un 2013 excelent, cu numeroase concerte în țară, cu o revenire așteptată, după 18 ani, la Chișinău (revederea cu publicul basarabean fiind absolut emoționantă), dar și cu un gustat recital pentru publicul tânăr, într-un

club bucureștean, în cadrul programului „Discoteca”, în care au mai apărut Marina Voica și Silvia Dumitrescu. În ceea ce privește repertoriul, hit-ul anului este pentru ea „Alerg spre tine”, care marchează pentru ea prima colaborare cu un compozitor pe care-l cunoaște de trei decenii, Adrian Ordean.

Marius GHERMAN

Constantin Drăghici

Octavian URSULESCU

Încă din perioada când domina, ca interpret, scena muzicii ușoare, Constantin Drăghici a manifestat preocupări componistice. A urmat liceul la Cluj-Napoca, fiind remarcat de Livia Pop, profesoara sa de canto. În 1953 s-a angajat timp de 3 ani la Ansamblul artistic "Doina" al Armatei, dar în 1956 se întoarce la Cluj-Napoca și intră în corul Operei, pentru ca în anul următor să fie admis la Conservator. Dă viață unor roluri în opere și operete, în stagiunile lirice clujene, până când este remarcat de legendarul Ion Dacian, care îl invită la București, din 1960 făcând parte din colectivul Teatrului de stat de Operetă din Capitală. Își continuă studiile la Conservatorul "Ciprian Porumbescu", pe care îl absolvă în 1962. Abordează și muzica ușoară, debutând pe micul ecran cu piesa "Nu ești de vină tu", de Enrico Fanciotti, înregistrată pe un disc împreună cu o altă compoziție a acestuia, "Gelozia". Devine o prezență constantă în emisiunile TV semnate de Valeriu Lazarov și Alexandru Bocăneț. În 1962 obține medalia de bronz la Festivalul mondial al tineretului de la Helsinki cu melodii compuse de Nicolae Kirculescu și H. Mălineanu, pentru ca în 1967 să debuteze în ipostaza de compozitor, fiind distins cu premiul III la festivalul național de la Mamaia, pentru cântecul "N-ar trebui". Devine un nume cunoscut și peste hotare, efectuând turnee în Franța, Germania, Italia, Rusia, Polonia, Bulgaria alături de colectivul Teatrului de revistă "Constantin Tănase", iar cu teatrul "Ion Vasilescu" cântă în Israel. Mai mult, înregistrează pentru case de discuri din Germania (Amiga, Show, BASF) și participă la inaugurarea canalului german de televiziune în culori. Părăsește țara încă de la începutul anilor '70, petrecându-și o bună parte din viață în SUA. În 1982, în urma unui contract la Town Hall din New York i se oferă un angajament pentru încă un an. Cântă în diverse programe de night-club și în musical-uri, iar la Los Angeles colaborează în spectacole cu Margareta Pâslaru și cu formația Radu Goldiș. În anul 1990 revine cu un recital extrem de aplaudat pe scena festivalului de la Mamaia (realizat atunci de Titus Munteanu), alături de soția sa Olimpia. Între 1992 și 1995 se stabilește în Germania, pentru a reveni apoi definitiv în țară.

Constantin Drăghici relatează că a fost cuprins de pasiunea pentru compoziție relativ devreme, reușind să închirieze un pian pe când era angajat la Ansamblul Armatei. Oarecum inițiat în tainele formelor muzicale și ale construcțiilor armonice, elaborează primele sale piese pentru pian. După aprofundarea studiilor compune un cântec ostășesc cu solo de bariton și cor bărbătesc. Și-a dat seama că drumul este anevoios, bagajul său de cunoștințe în acel moment fiind insuficient. Abia după terminarea Conservatorului, când începuse să fie cunoscut ca solist, a știut că venise vremea să compună. Primul cântec admis de comisia de la radio s-a chemat, predestinat parcă, "Tot pe drum" (text Constantin Cârjan, orchestrație C. Drăghici), după care a urmat piesa care i-a adus cele mai mari satisfacții, "A căzut o frunză-n calea ta". Textierii încep să-l caute, iar Aurel Felea scrie versurile pentru "N-ar trebui", de care am amintit. După "Te rog să ierți" (text Mihaela Argeșanu) vine un alt mare șlagăr al său, pe

care recunoaște a-l fi scris într-un timp record, "M-am regăsit", pe versurile lui Alexandru Vlahuță. Scrie împreună cu textierul Mihai Dumbravă "Prima zăpadă", cu o versiune în engleză semnată Catinca Ralea, cu care Aurelian Andreescu s-a prezentat la festivalul de la Sopot, în Polonia. În 1969 compune romanța "La jumătatea vieții", pe care în acest an 2013 a înregistrat-o Ioana Sandu, într-o admirabilă acțiune de reactualizare a creației componistice a lui Drăghici. Așa cum apreciază el însuși, ar fi putut egala succesul "Frunzei" cu o altă compoziție proprie, la care semna și versurile, "De nebun ce eram": a orchestrat-o, la radio Sile Dinicu și Dan Deșliu au primit-o cu elogii, dar n-a mai reușit s-o imprime (o va face abia în 2013, în duet cu Ioana Sandu), pentru că în primăvara lui 1970 a pornit-o pe drumurile lumii... Revenit cu adevărat în țară după 31 de ani a adăugat două strofe mai optimiste romanței, a definitivat "Mint", pe un text de Aurelian Udriște, compunând alte câteva melodii ce vor fi gravate pe albumul Ioanei Sandu: "Aș zbura spre infinit" (versuri proprii), "Toamnă perversă", pe versuri de Ion Minulescu, "Doi prieteni", pe versuri de Șt. O. Iosif, precum și o alta destinată festivalului de la Mamaia din acest an, care din păcate n-a mai avut loc. Întâlnirea cu Ioana Sandu, ale cărei calități le apreciază în mod deosebit, și cu aranjorul Francisc Reiter, "un profesionist desăvârșit", i-a prilejuit lui Constantin Drăghici ocazia de a-și grava pe un album cele mai recente creații ale sale, care, alături de cântecele încredințate lui de Radu Șerban, Aurel Giroveanu, H. Mălineanu sau V. Veselovschi se înscriu în repertoriul de aur al muzicii ușoare românești.

Doi prieteni

Versuri: Șt. O. Iosif

(lirica)

Muzică: Constantin Drăghici

Completări și adăugiri C. Drăghici

Instrumental introduction musical score. The key signature has one flat (B-flat). The score consists of three staves of music. Chords indicated above the staff include: C, Dm, Am, Cdim, Fm, C, G6, G7, Dm4, and G7.

Strofa 1

First verse musical score with lyrics. The key signature has one flat (B-flat). The score consists of eight staves of music. Chords indicated above the staff include: C, Cdim, Am, D7, G7, F, Bbm, F, A7, Dm, Dm, G, E7, Am, Am, D7, D7, G7, G7+, C, C, Cdim, C, Dm, G7, C, Fm, C, Am, Am, Dm, G6, G7, C, Dm4, and G7.

S-a stins pe u - liți cel din ur - mă zvon Mai rar, un pan ră - su - nă
mo-no-ton _____ Pe tro-toa-rul lu - ciu și pu - stiu _____ La
colț de stra - dă mi - cul vi - zi - tiu Aș - teap - tă un tram -
- vai cu că - lă - tori în - târ - zi - ați El și că - lu - țul
lui doi biăți făr - tați _____ Bă - tuți de vânt, bă - tuți de griji și
ploi Cc bi - ne se-n - țe - leg ci a - mân - doi _____

Lucia GRAMA

ANAMARIA FERENTZ.

Carierea americană a frumoasei interprete continuă sub semnul succesului și al plurivalenței. Aceasta fiindcă înafara concertelor și a ședințelor de studio, frumoasa interprete se implică într-o serie de proiecte muzicale legate de copii, ea predând muzica (după cum se știe este absolventă de conservator) atât în cadru privat, cât și la cunoscuta școală Gan Yaffa din Beverly Hills. După cum se poate observa, ea s-a mutat de la New York în mai însoțita California. În egală măsură ea nu neglijează a doua mare pasiune a sa, scrisul, lucrând în paralel la o nouă carte, precum și la traducerea în limba engleză a primei sale cărți. După cum se știe, aceasta s-a chemat "Oscar, minunatul meu cățel" și a fost premiată cu "Trofeul micului cititor" pentru cea mai bună carte pentru copii în 2006. Nu este de mirare că vedeta este în prim-plan al

protestelor legate de proiectul de eutanasiere a câinilor vagabonzi: în cadrul susținutei sale campanii pe facebook Anamaria Ferentz a oferit gratis, în mod simbolic, cântecelul său "Oscar, minunatul meu cățel" în schimbul stopării masacrului. De asemenea, total ancorată, deși

aflată departe de țară, în toate problemele fierbinți care agită societatea românească, artista este în primele rânduri de partea acelor care luptă pentru stoparea criminalului proiect de exploatare cu cianuri de la Roșia Montană, în care a reușit să-l angreneze și pe celebrul actor Woody Harrelson! Către sfârșitul anului, ca de obicei, Anamaria Ferentz va reveni în țară pentru concerte.

AMI – turneu în țară: Cluj Napoca, concerte și în Curtea de Argeș, Costinești, Ciocănești, Vâlcea și Panciu. Fanii lui Ami din toată țara vor putea asculta la aceste concerte atât hitul "Trumpet lights", cât și noua piesă a artistei, "Otra vez".

SORE – clip pentru piesa "Bad Boy is Back", interpretată împreună cu Dorian, un tânăr rapper talentat, care a lansat deja două piese de succes și pregătește alte proiecte muzicale inedite. "Bad Boy is Back" este deja al treilea clip la care colaborez cu Iulian Moga, după "Different" și "Beautiful life", a spus Sore.

cu P. Domingo

"Bad boy is back" este primul clip de imagine al artistei, care arată maturizarea sa stilistică și vorbește despre o poveste de dragoste neterminată, iar muzica și textul sunt realizate de Sore și de echipa HaHaHa Production.

După hiturile "Muleina" (2009), "Dayla" și "Ninja Boy" (2011), **NEYLINI** revine pe scena muzicală cu un single nou, "Te iubesc", compoziția lui Mihai Ristea, o piesă romantică, în limba română, interpretată împreună cu Muneer, un tânăr artist talentat, originar din Emiratele Arabe. "Am așteptat ceva vreme până să lansez un nou single deoarece mi-am dorit să ofer ceva special, iar featuring-ul cu Muneer a adus

exact acel plus de energie pe care mi-l doream", a spus Neylini, artista MediaPro Music asemănată adesea cu celebra cântăreață Jessie J.

ANTONIA – "HURRICANE" (o colaborare cu Puya). "Antonia iubește muzica hip-hop la fel ca și mine", a spus Puya. "Hurricane" a fost compusă și produsă de The Farmers (Andrei Prodan și Claudiu Ursache), cei care au lucrat cu Antonia și pentru "Jameia" și "Hawaii". Antonia se pregătește de o serie de concerte în Turcia și un turneu de 7 zile în Bulgaria.

AMNA - videoclip "La La Like It" regizat de Florin Botea, prima colaborare dintre cei doi. Pornind de la hitul "Tell me why", ea a devenit cunoscută în Polonia și Spania veri la rând. Hiturile au continuat să curgă și au

duș-o astfel din Europa spre America Centrală și de Sud, acolo unde a susținut deja concerte, Africa și Asia. "Pregătesc prima mea piesă în limba română, compusă de Marius Moga, multe concerte și un nou concept de show".

Mondo pop

Florin-Silviu URSULESCU

WALE, deținător al premiului Grammy, va lansa un nou album în această vară, numit "The Gifted". După ce a fost recompensat cu Discul de Aur pentru vânzările înregistrate cu single-ul "Bad", peste 13 milioane de vizualizări pe YouTube, lansează un nou single de pe viitorul album. Noul extras pe single este piesa "Love/ Hate Thing" care promite să urce în clasamentele muzicale din întreaga lume.

BELINDA CARLISLE, diva muzicii pop care va oferi un spectacol aparte în București, își continuă neostenită activitatea muzicală. Ea a lansat un set special ce conține un

DVD și un CD „Live from Metropolis Studios”, realizate cu ocazia susținerii unui concert inedit în studioul londonez Metropolis. Doar 100 de persoane au avut șansa de a se afla în public. La Sala Palatului - 16 octombrie, Belinda Carlisle va cânta hituri precum „La Luna”, „Heaven is a Place on Earth”, „Circle in the Sand”, „Summer Rain”, „Mad About You”, „I Get Weak” și cea mai recentă piesa a sa, „Sun”.

După ce anul trecut **ANDREA BOCELLI** a ajutat fundația Muhammad Ali la strângerea a peste 2,6 milioane de dolari, anul acesta în cadrul Galei Muhammad Ali Celebrity Night XIX, maestrul a fost din nou prezent și a cântat alături de Jennifer Lopez melodia „Quisaz, Quisaz”, melodie aflată pe cel mai recent album al său, „Passione”. Andrea Bocelli alături de Jennifer Lopez, Steve Martin, Billy Ray Cyrus, Billy Cristal, Yank Barry, Bo Derek, Evander Holyfield, Kevin Sorbo și mulți alții au reușit să strângă nu mai puțin de 7,2 milioane de dolari.

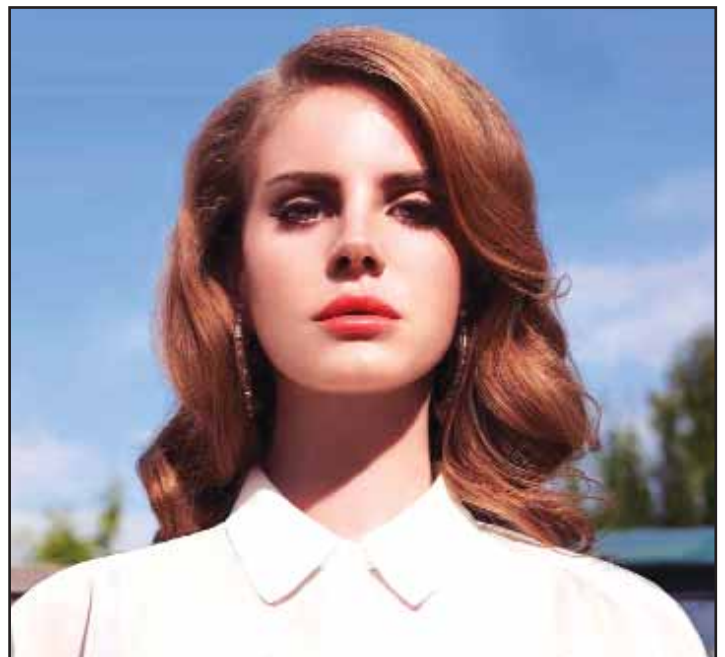
BRUNO MARS. După un traseu către primele poziții din clasamentele internaționale cu albumul „Unorthodox Jukebox”, iar cu piesa „When I Was Your Man” a reușit să marcheze cel de-al cincilea Number 1 în clasamentul Billboard din carieră, Bruno Mars se bucură de o nouă reușită. Cântărețul american este nominalizat în cadrul MTV VMA la patru dintre cele mai importante categorii ale festivității - Video Of The Year, Best Male Video, Best Pop

Video și Best Choreography. MTV Video Music Awards se vor desfășura în Barclays Center din Brooklyn, New York .

Cântărețul R'n'B **JASON DERULO** va lansa în această toamnă un nou album, care se va numi „Tattoos”, iar primul single inclus este piesa „The Other Side”, care a cucerit deja primele poziții ale topurile muzicale internaționale de specialitate. În plus, a lansat un nou single în colaborare cu 2 Chainz: „Talk Dirty”. Videoclipul piesei „Talk Dirty” se anunță a fi extrem de... incitant.

După ce a lucrat cu nume internaționale de prim rang ca James Morrison, Simply Red, Snap, Joe Cocker, Chaka Khan sau Babyface, iar artiști români ca Adrian Sîna sau Ddy Nunes i-au deschis calea către industria muzicală din România - **BEVERLEI BROWN** lansează piesa „Fire” - la fel de incitantă ca titlul, o colaborare cu Tbass. Întrebată despre principalele diferențe dintre industria muzicală din România și cea internațională, Beverlei a declarat: „Sunt multe asemănări între cele două piețe, industria muzicală este în continuă evoluție iar influențele reggae și pop din ultima perioadă au pătruns și în muzica produsă în România”.

LANA DEL REY. A crescut sub numele de Lizzy Grant în Lake Placid, la marginea New York-ului. În mijlocul Parcului Național. Faima în muzică nu este o opțiune pentru Ms Del Rey, ci vocația ei. Spune despre ea că este o

„gangsta Nancy Sinatra” și își descrie stilul muzical ca fiind „Hollywood pop/sadcore”, o variantă mai „dramatică” a muzicii pop. Despre look-ul ei spune că este „o Lolita pierdută în cartier”.

JUSTIN BIEBER. S-a născut pe 1 martie 1994 în Ontario, Canada. A învățat singur să cânte la pian, tobe, chitară și trompetă. La sfârșitul anului 2007, Justin și mama lui au început să posteze videoclipuri pe YouTube. Albumul de debut „My World” al lui Justin a fost lansat pe 17 noiembrie 2009. Bieber a lucrat cu Usher și de pe acest album au fost promovate patru single-uri pe primele locuri în topurile din Canada și SUA. Acest lucru l-a transformat pe Bieber în singurul artist din istoria Billboard care a avut 4 single-uri de pe albumul de debut în Top 40 înainte ca albumul să fie lansat. După My World a urmat discul My World 2.0, ajuns pe primul loc în Topul Billboard, câștigând discul de platină în Statele Unite.

O învingătoare

Octavian URSULESCU

Marina Voica a împlinit 77 de ani... Când mi s-a propus să scriu o prezentare pentru noul album al Marinei Voica, m-am înfricoșat de-a dreptul! Poate o carte (ceea ce voi face de altfel în curând), dar nu doar câteva rânduri, în care să cuprind o carieră de peste cinci decenii. Ce să nu uit? Faptul că este singurul artist român distins cu premiul prestigioasei publicații britanice "Music Week"? Că a lansat sute de melodii, dintre care cel puțin câteva duzini de șlagăre? Că de o bună bucată de vreme este o compozitoare de real succes, cu piese aflate pe toate buzele, cum ar fi "Într-un colț de cafea (Și afară plouă, plouă...)", "Apartament 23", "Mamă!", "Bucureștiul e micul Paris", "O căsuță la marginea satului", "Ah, Mamaia!", "Gelozia"? Că a obținut zeci de premii și a efectuat turnee în toată lumea? Dar nu mi-am propus să fac aici istoria unei cariere artistice excepționale, referindu-mă la succesele trecute, ci să subliniez un aspect cu adevărat revelator: Marina Voica ESTE, nu doar "a fost", o artistă fabuloasă! Când a împlinit 75 de ani (ea a spus-o, eu n-aș fi făcut-o, nu-și arată deloc vârsta!), Marina

Almășan i-a consacrat o minunată emisiune; am văzut-o acolo, am urmărit-o în emisiunea "La vie en rose", tot la TVR, în "Doamne de poveste", la Acasă TV – și am fost de fiecare dată fascinat de șarmul ei, cu accentul rusec atât de simpatic, de umorul cu totul special, de sorginte O. Henry sau P. G. Woodhouse (de altfel a și scris câteva nuvele pe care le voi publica în viitoarea carte), de optimismul cuceritor, de pofta ei de viață, o viață în care mai are multe proiecte de îndeplinit. Edificatoare sunt gândurile împărtășite de Marina Voica publicului de la Sala Palatului, în cadrul unui spectacol în care a fost omagiată, alături de Alexandru Arșinel, la 50 de ani de carieră (spectacol prost organizat, fie vorba între noi, dar bine că a fost). Și-a făcut, practic, de o mică autobiografie, alături de o profesiune de credință: "A fost o dată ca niciodată o fată... Și trăia fata aceasta într-o țară unde zăpada albă scârțâie veselă sub picioare și gerul îmbujorează obrajii fetelor cu ochi albaștri. Dar într-o zi a venit o zână și a grăit: "O să pleci într-o altă țară, cu mare albastră, blândă și calmă...Și ai să fii acolo o prințesă cu glas de privighetoare, iar oamenii vor asculta la nesfârșit cântecele tale!". Această poveste putea rămâne doar un basm, dacă n-ar fi devenit aieva într-

o bună zi! Acest "aieva" însemnând într-adevăr o carieră impresionantă: aproape 400 de melodii, lansate la radio sau pe discuri, cântate în turnee în țară și în străinătate; nenumărate și neuitate apariții la televiziune; premii la concursuri naționale și internaționale; un lung șir de premii de excelență din partea mai multor posturi de televiziune, de radio, a unor publicații din țară și străinătate; nouă stagii pe scena Teatrului de revistă "Constantin Tănase"...". Să nu vă închipuiți cumva că artista a spus ea însăși toate astea, nici vorbă, este prea modestă, ci le-a încredințat celor doi prezentatori. În schimb, pe site-ul său am descoperit propriile mărturii: "Acum trăiesc la Breaza. Tot aud că se spune că m-am retras și m-am tot retras...Nici vorbă! Continui să compun, să apar la TV,

în spectacole. Nu mă simt nici singură și nici retrasă, iar casa mea răsună de muzică și de cântec! Aș zice că deși mă apropiu de sfârșitul vieții, trăiesc în prezent cea mai liniștită și mulțumitoare perioadă a existenței mele. Dar ce va fi mâine numai Dumnezeu știe...". Iar dacă la Sala Palatului n-a avut decât puțin timp la dispoziție să-și arate forma și inventivitatea (năucitoare a fost apariția impresionantă a Fanfare reprezentative a Armatei, alături de ea în "Bucureștiul e micul Paris", adevărat imn al Capitalei, pe care Primăria ar putea să-l propună călătorilor în autobuzele turistice...).

Marina Voica este Cetățean de onoare la Breaza, unde s-a stabilit târziu, dar nu și la București, unde a cunoscut gloria. Dar câți mari interpreți de muzică ușoară s-au bucurat de această recunoaștere în Capitală? În schimb am văzut-o personal ridicată la acest rang, onorific vorbind, firește, de spectatorii din Medgidia și Galați, care au ovaționat-o în picioare, minute în șir. Mă refer la două recitaluri superlative susținute în ultime vreme pe scena Festivalului internațional "Dan Spătaru" de la Medgidia, respectiv în cadrul spectacolului "Alexandru Jula și prietenii", de la Galați: adevărate show-uri "live" (lecție usturătoare pentru mai tinerii confrăți "campioni" ai play-back-ului), cu regie, momente teatrale, nostalgie, fină ironie, dans, castaniete și alte surprize. Da, Marina Voica ESTE o mare vedetă, aflată în cea mai bună formă a ei, mai ceva ca-n anii tinereții!

Ne dovedește din plin acest lucru selecția de pe CD, pusă la cale împreună cu admirabila Mioara Panaite, păstrătoare a comorilor fonotecii Electrecord. Între cântece, dintre care o parte vă sunt cunoscute, câteva din compozițiile protagonistei, la care m-am referit, alături de creații ale compozitorilor noștri de frunte: Radu Șerban ("O pânză în depărtare"), Camelia Dăscălescu ("În luna florilor", "Un tren într-o gară"),

Laurențiu Profeta ("Hei, voi noapților!"), Marius Țeicu ("Dincolo de nori"), între alții, în care regăsim semnătura unor textieri reputați, cum ar fi Aurel Storin sau Flavia Buref. Marina Voica acordă credit și unor autori mai puțin cunoscuți, cum ar fi Ileana Toader ("Fată frumoasă", pe versurile poetei Ioana Crăciunescu) și Dan Grigoraș ("Noapte de catifea"). M-aș opri de asemenea, pentru că în rest vă las să descoperiți singuri magia acestui

album, la trei adaptări ale unor piese străine. La două dintre ele, versurile aparțin chiar protagonistei, fiind vorba de artiști pe care-i prețuiește în mod deosebit, cantautorul rus Vladimir Vîsoțki, pentru care a făcut la vremea respectivă o pasiune celebra actriță Marina Vlady ("Necaz") și canadianca k. d. lang ("Desculță prin zăpadă"). "Când râzi tu" este versiunea, pe versurile unui colaborator tradițional, regretatul

Ovidiu Dumitru, a unei celebre piese de William Salter și Ralph McDonald și lansate în 1974 de Shirley Bassey. În cazul pieselor noi se cuvin lăudate aranjamentele muzicale.

O artistă absolut uimitoare, Marina Voica, și un album pe măsură, amestec de istorie și actualitate, de nostalgie, amintiri și modernism. Cu certitudine, un CD de colecție. La (și mai) mulți ani!

Festivaluri

Dan CHIRIAC

Acum 25-30 de ani fiecare orășel, oraș, municipiu avea propriul concurs de muzică ușoară, cu denumiri aparte, desprinse din specificul local istoric sau geografic. Acestea s-au împușinat simțitor în ultimii ani, dar locul a fost ocupat, se pare, de numeroase festivaluri folk. Iată câteva dintre ele.

Vama Veche

Cea de-a noua ediție a Festivalului „Folk You! Florian Pittiș” a avut loc ca de obicei în aer liber, pe plaja de la Vama Veche, de la ora 18:00 până spre dimineață, organizată de Asociația Mișcarea de Rezistență, iar intrarea a fost liberă. În ultimii ani, caracterul folk s-a disipat, fiind suplimentat de un melanj de rock, folclor, jazz, etno.

Unul dintre organizatori, jurnalistul Marius Tucă, a menționat pe pagina sa de Facebook că este posibil ca aceasta să fie ultima ediție Folk You! Florian Pittiș. "Este foarte greu să susții o mișcare de rezistență împotriva prostiei revărsate, dacă nu este susținută și de participanți. În aceste vremuri ostile, guvernate doar de presiunea banilor, Festivalul Folk You! Florian Pittiș există pentru voi, publicul, pentru noi, cei care suntem Mișcarea de Rezistență, și pentru cei care nu vor renunța să creadă în adevăr, libertate, frumusețe și în dragoste", a subliniat organizatorul.

Programul complet al celor 4 zile de concerte: prima zi - Strada Mare / Cantos / Bogdan Grosu, Gheorghe Zamfir, Vasile Șeicaru / Ada Milea, Alexandru Andrieș & Co. / Vița de Vie / Cristi Minculescu & Nuțu Olteanu Supergrup, Rezident Ex; II - Fox Studis / Proiectul Tivodar / Walter Ghicolescu / Jul

Baldovin / Mihai Napu Band, Rona Hartner / Grigore Leșe, Marius Mihalache / Dinu Olărașu, Celelalte Cuvinte, Emeric Set, Zdob și Zdub; III - Adrian Beznă / Claudia Ciobanu / Andrei Păunescu + Totuși (Tase și Vlady) / Adrian Sărmășan, Mircea Florian / Maria Răducanu, Ducu Bertzi & Mihai Neniță / Alina Manole, Paula Seling Band / Cuibul, Poesis / Florin Chilian, Baniciu, Kappl, Lipan & Friends (Vlady Cnejevici, Teo Boar); IV - Constantin Neculae & Anamaria Maranda / Folk Frate / Ovidiu Scridon & Silvan Stâncel / Zuralia Orchestra, Maria Gheorghiu / Zoia Alecu, Ștefan Hrușcă, Nicu Alifantis, Taxi, Vama.

Câmpina

Festivalul FOLKCAMPFEST este la a doua ediție și a cuprins anul acesta și un concurs cu premii pe plan local pentru elevi. Nu au lipsit recitaluri ale unor nume cum e experimentatul CĂTĂLIN UNGUREANU;

Cătălin Ungureanu

ale vocii deosebite și cantautoarei care își va lansa anul acesta două albume - IULIA Em care a venit în formula de trio; ale exuberantului și originalului umorist folkist DANIEL FĂȚ; ale reprezentantului noii generații MARIUS DASCAU; și, desigur, TITUS CONSTANTIN - organizator al acestui event. Festivalul cu durata de o zi s-a desfășurat pe "Plaja" ca la Vama Veche a ștrandului de la Casa Tineretului, intrarea fiind liberă.

Muzicieni români din diaspora

Doru IONESCU

Din nou, mandatat de TVR Internațional, am ajuns pe meleaguri depărtate, căutându-i pe muzicienii români, actuali dar și foști. Așa că din 31 august, în fiecare sâmbătă seara, îmi permit să vă fac program de la ora 19.30, prin emisiunea „Lumea și noi” (edițiile subsemnatului – zise „O poveste... cu cântec!” – pot fi văzute în reluare și la TVR 2). Iată câte ceva în plus, în ordinea difuzării portretelor:

Narcisa Suciu (Otokumpu, Finlanda) s-a stabilit în Karelia după soțul său, în urmă cu circa trei ani. În vacanțele din România încă își mai cântă muzica sa pop reinterpretând folclorul din Maramureș. Preferând viața casnică, a ajuns în cele din urmă să îngrijească de diverse talente la Joensuu, un oraș în care se va muta curând pentru liceul fiicei sale. Cu doi tineri elevi a și scos un disc care se bucură de succes local, dar refuză

Narcisa Suciu

pentru sine muzica tradițională a țării de adopție. Totuși... am filmat-o într-un studio celebru, aproape de casă, unde este primită oricând cu brațele deschise.

Mircea Romcescu (Copenhaga, Danemarca) este unul dintre puținii muzicieni în plină activitate care a revenit în România de peste un deceniu. Veteran al pop-rock – ului autohton din anii '70 – '80, ca de altfel și soția sa, Olimpia Panciu, a continuat muzica spre vârful carierei în Danemarca, unde a fost recunoscut în numeroase rânduri, inclusiv câștigând Eurovision-ul! După 2000, a revenit pe aici din ce în ce mai des, cu noi premii (incluzându-l pe cel de Creație de la Mamaia, din 2009), urcând din nou pe scenă ca solist și chitarist. Deși nu îi este ușor cu mentalitatea... natală, continuă să profeseze sub toate formele și este mai actual ca niciodată pe discul „Together, forever”.

Joe Gaspar

(Ottawa, Canada) a dispărut de aici când era deja considerat drept cea mai bună voce de blues a României. Fostul basist al grupului timișorean Quo Vadis s-a nimerit să concerteze în chiar 21 iunie 2013, ziua filmării lui. Cu trioul său româno-canadian pe val, Joe a trebuit să supraviețuiască (în mai puțin de un deceniu de când a emigrat) unui

divorț... și astfel să revină cu toate forțele creatoare la muzica ce i-a dat nume. Mai contează că lucrează în telefonie sau că înainte de concert își rupsesse piciorul la repetiții? Prea puțin, câtă vreme este din nou pe drum. Nu pe drumuri ci pe drumul său!

Marta Hristea (Rotterdam, Olanda) a apărut pe scenele pop, apoi jazz din România la jumătatea anilor '90, ca o mare speranță, solista cântând cu mai toată generația actuală autohtonă jazz-electro. Căsătorită cu un profesor universitar și stabilită în țara acestuia, Marta revine din păcate rar acasă; în schimb se reunește cu foștii colegi pentru a concerta în toată

Marta Hristea

Euro-pa, nu o dată la solicitarea ICR din diverse capitale europene. Acum lucrează cu Vlaicu Golcea la un proiect exotic pentru Țara Lalelelor – Spitalul Amorului după Anton Pann!

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE UNIUNEA
COMPOZITORILOR ȘI MUZICOLOGILOR DIN ROMÂNIA

ACTUALITATEA MUZICALĂ

Redactori:

Mihai COSMA

Octavian URSULESCU

Editorialist: Liviu DĂNCEANU

Șef de producție: Costin ASLAM

Semnează în acest număr:

Al. I. BĂDULESCU, Luminița CONSTANTINESCU,
Grigore CONSTANTINESCU, Oana GEORGESCU,
Doru IONESCU, Florian LUNGU, Carmen MANEA,
Ruxandra MIREA, Doina MOGA, Diana-Elena MURĂȘAN,
Mircea ȘTEFĂNESCU, Florin-Silviu URSULESCU

www.ucmr.org.ro

Adresa redacției: București, Calea Victoriei 141, sect.1,
010071, România. Tel./Fax: +40-21-312.98.67

E-mail: em@edituramuzicala.ro, editura@unmb.ro

TIPOGRAFIA - ERICOM PRINT SRL

TEL: 021-410.64.88

ISSN: 1220-742x